

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଡେପୁଟୀଗାର୍ଡ଼ଙ୍କ
ଅନୁଲବ୍ଧରେ
ପ୍ରଛଦମଃ ପ୍ରକାଶ

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥଳ—

ପୁସ୍ତକ ଭଣ୍ଡାର

ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରେତା, ପ୍ରକାଶକ

ବାରିପଦା

ମୁଦ୍ରାକରଃ—

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଚରଣ ଦାସ

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଷ୍ଟେଟ ପ୍ରେସ୍,

ବାରିପଦା

ପୁଣ୍ୟାହ୍ନ ପୁଷ୍ୟାଭିଷେକର ପୁଣ୍ୟପୀଠରେ
ପରମକାରୁଣିକ ପ୍ରଜାପ୍ରାଣ

ପୂଜାସ୍ପଦ ମହାରାଜା ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଦେବଙ୍କ
ପବିତ୍ର ପାଦପଦ୍ମେ ଯାନ୍ତ୍ର କ ତ ଛି ତ ପେ
ପ୍ରଣେତାର ପ୍ରଣିପାତ

ପ୍ରାଗ୍‌ଭାଷା

ଡାକ୍ତର ପୟୋଦପାଲ ସ୍ୱପ୍ରଣୀତ **କଟକଟପ** ପୁସ୍ତକ ପରମପୂଜ୍ୟ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପ୍ରଜାବତ୍ସଳ ପ୍ରତାପଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଣିପଦ୍ମରେ ପ୍ରେମାଞ୍ଜଳିରୂପେ ଅର୍ପଣର ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରୟାସ କରିଅଛନ୍ତି । ପରମବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ଓ ପରମପ୍ରସନ୍ନତାରେହିଁ ପୂଜ୍ୟପୂଜା ପାଇଁ ପତ୍ର-ପୁଷ୍ପ-ଫଳ ପ୍ରେରଣ କରିବାର ପ୍ରବୋଧ ପ୍ରକଟିତ ହୁଏ ।

ପାଳବାବୁ ପ୍ରାଚୀନ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରଚୁର ସେବା କରି ପୁରାତନ ଶୈଳୀର ପୁନଃପ୍ରକାଶ ଓ ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏହି ପୁସ୍ତକରେ କରିଅଛନ୍ତି । ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶା ଯେ ପାଳବାବୁଙ୍କ ପ୍ରେମୋପହାର-ରୂପ ପୁସ୍ତକର ପୀୟୂଷପାନରେ ପ୍ରକୃତପୁଞ୍ଜ ପୁଣି ପଣ୍ଡିତପ୍ରବର ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ।

ଶ୍ରୀ ବନ୍ଦେଶ୍ୱରୀ ପ୍ରସାଦ ପାଣ୍ଡେ
ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ।

(ହିନ୍ଦିରୁ ଅନୂଦିତ)

ଅଭିମତ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଅର୍ଥସଚିବ ମାନ୍ୟବର
ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର, ଏମ୍. ଏ. ଲେଖିଛନ୍ତି :—

"ଶ୍ରୀ କ୍ଷୀରୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ,

ଆପଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ କ ଚ ଟ ତ ପ ପ୍ରବନ୍ଧମାନ ପାଠ କରି ବିଶେଷ ପ୍ରୀତି ଲାଭ କରିଅଛୁ । 'ଲେଖା ପ୍ରଣାଳୀ ନୂତନ ଧରଣର'—ଏତିକି କହିଲେ ସେହି ପ୍ରବନ୍ଧମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ କିଛି କୁହା ହେବ ନାହିଁ । ଲେଖାରେ କଳାକୌଶଳ ଫୁଟି ଉଠି ଅଛି । ଶବ୍ଦପ୍ରୟୋଗରେ ନିର୍ବାଚନର ଗୌରବ ରକ୍ଷିତ ହୋଇଅଛି । ଏପରି ଲେଖା ସାହିତ୍ୟର ଶୋଭା ଯେ ବହୁତ ବଢ଼ାଇବ, ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।"

୭-୨-୪୪ ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର

କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଐତିହାସିକ ଓ ଭାଷାବିତ୍
ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବିନାୟକ ମିଶ୍ର ଲେଖିଛନ୍ତି:—

"କ ଚ ଟ ତ ପ ପୁସ୍ତକଟି ଅକ୍ଷର ନିୟମରେ ରଚିତ । ପ୍ରାଚୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅକ୍ଷର ନିୟମରେ ଅନେକ ରଚନା ଅଛି । ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅକ୍ଷର-ନିୟମରେ 'କ ଚ ଟ ତ ପ' ପ୍ରଥମ ରଚନା । ଅକ୍ଷର-ନିୟମରେ ପ୍ରାଚୀନ

ପଦ୍ୟରଚନା ଅଛି; ଗଦ୍ୟରଚନା ନାହିଁ । 'କ ଚ ଟ ତ ପ' ଗଦ୍ୟରେ ରଚିତ । ଏହାର ବିଷୟ-ବସ୍ତୁ ପ୍ରାଚୀନ ରଚନାର ବିଷୟ-ବସ୍ତୁଠାରୁ ନୀରସ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା କଳ୍ପନାମୟୀ ଭାଷାର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ସରସ ହୋଇଅଛି; ପାଠକମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାର ଉନ୍ମେଷ କରିଉଅଛି । ଏଣୁ ଏହି ରଚନାରେ ଲେଖକଙ୍କ ମୌଳିକତା ଫୁଟି ଉଠିଛି । ଚିକିତ୍ସା-ବ୍ୟବସାୟରେ ରହି ଲେଖକ ମାତୃଭାଷାର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରୁଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ, ଏହି ପୁସ୍ତକରୁ ରସ ଉପଭୋଗ କରିବା ସୁଯୋଗ ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ-ସେବୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ହରାଇବେ ନାହିଁ ।"

କଲିକତା ବିନାୟକ ମିଶ୍ର
୨୨-୩-୧୯୪୦

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଭୂତପୂର୍ବ ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦକ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଧୁସୂଦନ ଦାଶ, ବି. ଏ. (ଟି), ସାହିତ୍ୟବିନୋଦ ଲେଖିଛନ୍ତି:—

"ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କ୍ଷୀରୋଦଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ, ଏଲ୍. ଏମ୍. ପି.ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ବାରିପଦାର ଭଞ୍ଜ-ପ୍ରଦୀପ ନାମକ ତ୍ରୈମାସିକ ପତ୍ରିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ କ ଚ ଟ ତ ପ ନାମକ କେତେକ ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରି ମୁଁ ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରିଅଛି । ଲେଖକ ମହାଶୟ ଜଣେ ଲବ୍ଧପ୍ରତିଷ୍ଠ ଚିକିତ୍ସକ ଏବଂ ଲିଖିତ ପ୍ରବନ୍ଧମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ପାଠ କରି ମୁଁ ମନେ କରେ ସେ ଉତ୍କଳ ଭାଷାର ଜଣେ ଲବ୍ଧପ୍ରତିଷ୍ଠ ସାହିତ୍ୟିକ ମଧ୍ୟ ହୋଇ ପାରିବେ । ରାଜ-ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବାରିପଦାର ବିଖ୍ୟାତ ଓ ସୁବୃହତ୍ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ

ନିଜର ଦୈନନ୍ଦିନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ-କର୍ମ-ସାଧନରେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରି ମାତୃଭାଷାର ଉନ୍ନତିକଲେ ସେ ଯେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଲେଖକ ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି ତାହା ନିଜ ମାତୃଭାଷାର ମଙ୍ଗଳ-କାମୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ କୃତବିଦ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ । ଏପରି ହେଉଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟ-କ୍ଷେତ୍ର ଏତେ ଅନୁର୍ବର ହୋଇ ପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତା ।

କ ଚ ଟ ତ ପ ନାମଧେୟ ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକ ଅଫିମ, ଗୁ, ଗଞ୍ଜା ପ୍ରଭୃତି ସମାଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ-ବିତ-ପଞ୍ଚକକୁ ବିତାଡ଼ନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲିଖିତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ପାଞ୍ଚଗୋଟି ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖି ଲେଖକ ସମାଜ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିଅଛନ୍ତି । ପ୍ରବନ୍ଧ-ଲିଖନାର୍ଥ ଶବ୍ଦ-ମନୋନୟନରେ ଲେଖକଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ବାହାଦୁରି ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଅଛି । ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ସେ ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସ ଓ ଶବ୍ଦଗଠନରେ କବିବର ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଓ ଦୀନକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସୁଦ୍ଧା ବଳି ପଡ଼ିଅଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଏପରି ତୁଳନା ସମୀଚୀନ ନୁହେଁ, କାରଣ କବି ଓ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖକ ଏ ଉଭୟଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ, ମାତ୍ର କବିତାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ି ଏକ ବିଶେଷ ଅକ୍ଷରରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଭାବ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଯେତେ ସହଜ, ଗଦ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟସ୍ଥିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକୁ ଏକ ବିଶେଷ ଅକ୍ଷରରେ ଆରମ୍ଭ କରି ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସେତେ ସହଜ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଉପସ୍ଥିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲେଖକ ମହାଶୟଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକରେ ଶେଷୋକ୍ତ ନିୟମଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରତିପାଳିତ ହୋଇଅଛି । ମାତ୍ର ପରିତାପର ବିଷୟ ଯେ ଦେଶର ଅଶିକ୍ଷିତ ସର୍ବସାଧାରଣ ତାହାଙ୍କର ଭାଷା ସହଜରେ ବୁଝି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଶେଷୋକ୍ତ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । କି ସାଧୁ ଶବ୍ଦ, କି ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ, ଉଭୟର ଗଠନପ୍ରଣାଳୀ ଓ ବ୍ୟବହାରରେ ଲେଖକଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଛି ଏବଂ ଉଭୟେ ତାଙ୍କର ଆୟତ୍ତାଧୀନ । ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକ ପାଠ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥିବାରୁ ମୁଁ ଲେଖକ ମହାଶୟଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛି ।”

୨୪-୩-୪୧ ମଧୁସୂଦନ ଦାଶ

ସାହିତ୍ୟସୁବୋଧା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜଲନ୍ଧର ଦେବ ଲେଖିଛନ୍ତି:—

“ପୁସ୍ତକର ନାମ କ ଚ ଟ ତ ପ ଦେଖି ପାଠକମାନେ ମନେ କରି ପାରନ୍ତି ଯେ ଏହା ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗରସ । ଠିକ୍ ରଙ୍ଗରସ ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ରଚନାଚାତୁରୀ ଓ ନାମକରଣ ଦ୍ୱାରା ନୀରସ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଲେଖକ ସରସ କରିଛନ୍ତି—ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

କଷ୍ଟ କଳ୍ପନା ଦ୍ୱାରା କ ଚ ଟ ତ ପ ର ଏହି ଅର୍ଥ କରିବାକୁ ମନ ବଳେ : ଯେଉଁ ଅତି ତୁଚ୍ଛ ପାଞ୍ଚ ପଦାର୍ଥ ତପକୁ କଚଟେ ଅର୍ଥାତ୍ ମର୍ଦ୍ଦିତ ବା ନଷ୍ଟ କରେ ।

ଲେଖକ ଅକ୍ଷର ନିୟମ ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଯଥେଷ୍ଟ ଚେଷ୍ଟା କରିଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଅକ୍ଷର ନିୟମରେ ଲିଖିତ କାବ୍ୟ ଓ କବିତାର ଅଭାବ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଅକ୍ଷର ନିୟମରେ ଲିଖିତ ଗଦ୍ୟ ଏହା ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ୟମ । ଅକ୍ଷର ନିୟମ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଗଲେ ଲେଖା ଗଦ୍ୟ ହେଉ ବା ପଦ୍ୟ ହେଉ ସରଳ ପାଠ୍ୟ ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ ।

ରଚନାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଲେଖକଙ୍କୁ ଯେଉଁ ପରିମାଣ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ହୋଇଅଛି—ଏହି ପୁସ୍ତକର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବାକୁ ପାଠକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ପରିମାଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ହେବ ।

କଚଟତପ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେ କୌଣସି ଭାଷାରେ ଯେ କୌଣସି ରୀତିରେ ଯେତେ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଚୁର ହୁଏ ତାହା ଦେଶ ପକ୍ଷରେ ମଙ୍ଗଳ । ଲେଖକର ଉଦ୍ୟମ ଯେମନ୍ତ ଅଭିନବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତେମନ୍ତ ସାଧୁ ।

କଚଟତପ ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ-ସେବୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦୃତ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।”

ଦେବଗଡ଼ ଜଲନ୍ଧର ଦେବ
୧-୧୬-୧୯୩୯

ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୋଷର ସମ୍ପାଦକ
ରାୟବାହାଦୁର ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ, ବି. ଏଲ୍. ଲେଖିଛନ୍ତି:—

“ମୁଁ ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀମାନ୍ କ୍ଷୀରୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲଙ୍କ **କ ଚ ଟ ତ ପ** ରଚନା ପାଠ କରିଅଛି । ସାହିତ୍ୟ ସାଧନାରେ ଅବସର ସମୟ ବିନୋଦନ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷୀରୋଦ ବାବୁ ଏ ରଚନାରେ ମନୋନିବେଶ କରିଅଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଏ ଭଳି ରଚନାରେ ସମୟ ସମୟରେ ରଚକଙ୍କୁ ନାନା ରୂପେ ହଇରାଣରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହୁଏ । ତଥାପି ଏ ପ୍ରକାର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ସାହିତ୍ୟକ କସରତରେ ମନରେ ପବିତ୍ର ଆନନ୍ଦ ଉପୁଜେ । ଏଥିରେ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ

ଗ୍ରାମ୍ୟତା, ଗୁରୁଚଣ୍ଡାଳୀ ବୈଦେଶିକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ବ୍ୟାକରଣଗତ ଦୋଷ ଆଦି ଦୋଷ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ତଥାପି ଏତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଲେଖକଙ୍କ ପରି ପାଠକ ମଧ୍ୟ ବିମଳ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିବେ । ତଥାପି ଏ ଶ୍ରେଣୀର ରଚନାର ସାହିତ୍ୟିକ ବ୍ୟାପ୍ତିମାନ-ଦୃଷ୍ଟିରେ ମୂଲ୍ୟ ଅଛି ।”

ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ

ଲବ୍ଧପ୍ରତିଷ୍ଠ ସାହିତ୍ୟିକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପଦ୍ମଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବି. ଏଲ୍.ଲେଖିଛନ୍ତି:—

"ବାରିପଦା ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ୨ୟ ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କ୍ଷୀରୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଣି ମହାଶୟଙ୍କର "ପାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ" ଉକ୍ତ ସଭାରେ ପଠିତ ହେବା ବେଳେ ଶୁଣିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲି । ପ୍ରବନ୍ଧଟିର ପାଠ ସମୟରେ ସମଗ୍ର ସଭାଗୃହଟି ହାସ୍ୟମୁଖରିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ସେଥିରୁ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ରଙ୍ଗରସର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ଥିବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ପରିଚୟ ମିଳିଥିଲା । ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖକ ମହାଶୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତହିଁ ପରେ ନାନା ସମୟରେ ଦେଖା ହେବା ବେଳେ ଏ ଦିଗରେ ତାଙ୍କର ଲେଖନୀ ପରିଚାଳନା କରି ଜାତୀୟ ସାହିତ୍ୟର ଅଙ୍ଗ ପରିପୁଷ୍ଟି କରିବାକୁ ବିନୀତ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି । ଆଜି ଦେଖି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲି ଯେ ସେ "ଭ ଠ ଛ ଲ ପ" ଲେଖି ମୋ ନିକଟକୁ ପଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ନାମମାତ୍ର ଜୀବିତ ଥିବା ମୋପରି ଲୋକର ମତ ଲୋଡ଼ିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେତେଦୂର ସଙ୍ଗତ ହୋଇଅଛି କହି ପାରୁ ନାହିଁ । ତଥାପି ମୋର "ଉପଦେଶ ଓ ଉତ୍ସାହରେ" ସେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବାର କାରଣ ଦେଖାଇ ଥିବାରୁ ମୁଁ ଆନନ୍ଦିତ ହେଉଅଛି ।

ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ ତ ଆଜକାଲ ସବୁ ରସଶୂନ୍ୟ ; ସେଥିରେ ଫେଞ୍ଚଫଞ୍ଚା ହାସପୂର୍ଣ୍ଣ ରଙ୍ଗରସ ରଚନାର ଅଭାବ କହିବାରେ ବିଶେଷତ୍ୱ କିଛି ନାହିଁ । "ଦମାଳ ମହାପାତ୍ର" "କଳାଘାଘାଡ଼ି ଗାଥା" ପ୍ରଭୃତି ରସାଳ ରଙ୍ଗ କବିତା ଉତ୍କଳ-ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁକାଳରୁ ଦେଖି ନ ଥିବାରୁ ଲୋକେ ଯେ ଅଭାବ ବୋଧ କରୁଥିଲେ ଏ "କ ଚ ଟ ତ ପ" ସେ ଅଭାବ କେତେକ ପରିମାଣରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ।

ହସାଇ ପାରିବା ଭଳି ଲେଖାରେ ଲାଗିଥିବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଅଳ୍ପ ଲେଖକ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ଗ୍ରନ୍ଥକାର ନବୋଦ୍ୟମରେ ଏ ଦିଗରେ ଯେଉଁ କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି ମୁଁ ସର୍ବାନ୍ତଃକରଣରେ ତାହାର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ଶ୍ରୀବୃଦ୍ଧି କାମନା କରୁଅଛି । ଫେଞ୍ଚଫଞ୍ଚା ହାସ ଉଦ୍ଦୀପକ ସରସ ଲେଖାମାନ ଯେତେ ବାହାରିବ ସେତେ ଜାତିର ଓ ଜାତୀୟ ସାହିତ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ । କ୍ଷୀରୋଦ ବାବୁଙ୍କ ପରି ଆମ ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହାସ୍ୟରସକୁଶଳ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କ ଲେଖନୀ ଉପରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଶୁଭାଶୀର୍ବାଦ ପୁଷ୍ପଚନ୍ଦନ ବୃଷ୍ଟି ହେଉ ।

ପୁରୀ — ପଦ୍ମଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ

୧୭-୩-୧୯୪୦

ସାହିତ୍ୟପରିଷଦର ମୁଖପତ୍ର ସହକାରର ସମ୍ପାଦକ

ସାହିତ୍ୟରଥୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଲେଖିଛନ୍ତି:—

କ ଚ ଟ ତ ପ ପୁସ୍ତକର ପ୍ରଥମ ପ୍ରବନ୍ଧଟି ଯେଉଁ ଦିନ ଦେଖିଲି ତାହାର ଭାଷାଗୁରୁତ୍ୱ ଓ ହାସ୍ୟରସ ମୋତେ ଚମତ୍କୃତ କରି ପକାଇ ଥିଲା । ସେହି ଦିନ ଲେଖକଙ୍କର ପରିକଳ୍ପିତ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖିବାପାଇଁ ମୁଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲି । ବାରିପଦା ସାହିତ୍ୟ-ସମାଜରେ ଏବଂ ଭଞ୍ଜପ୍ରଦୀପର ପାଠକ ସମାଜରେ ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକ ପଠିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଦର ଲାଭ କରିଅଛି । ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୁଷ୍ଟିମେୟ ହାସ୍ୟରସ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ପାଞ୍ଚ ଗୋଟି ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖି କ୍ଷୀରୋଦ ବାବୁ ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି ପ୍ରବନ୍ଧ ଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେବଳ ହାସ୍ୟରସ ରଚନାରେ ହିଁ ନିଃଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସକଳ କୁଅଭ୍ୟାସ ସାମାଜିକ ବ୍ୟାଧି ରୂପେ ପରିଗଣିତ ତାହା ପ୍ରତି ସେ ତୀବ୍ର କଟାକ୍ଷ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଧରଣର ପ୍ରବନ୍ଧ ଯେ କୌଣସି ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ଆଦର ଲାଭ କରନ୍ତା । ଓଡ଼ିଆ ପାଠକ ସମାଜରେ ଏହା ଯେ ଗୋଟିଏ ଅତୁଳନୀୟ ଉପଭୋଗର ସାମଗ୍ରୀ ରୂପେ ଗୃହୀତ ହେବ, ଏଥିରେ ମୋର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କ୍ଷୀରୋଦ ବାବୁଙ୍କର ସାଧନା ଅଧିକ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ବହୁପରିମାଣରେ ଉପକୃତ ହେବ ।

୧୦-୩-୧୯୪୩ କାଳନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ବାରିପଦା ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନାଧ୍ୟାପକ ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ନବକିଶୋର ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ନ୍ୟାୟପଞ୍ଚାନନ, କାବ୍ୟବ୍ୟାକରଣତୀର୍ଥ, ସାଙ୍ଖ୍ୟୋପାଧ୍ୟାୟ, ନ୍ୟାୟବେଦାନ୍ତବୈଶେଷିକଶାସ୍ତ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖିଛନ୍ତି:—

ସହୃଦୟ ଜନବନ୍ଧୁଃ ଶବ୍ଦଗୃଚ୍ଛୁର୍ଯ୍ୟସିନ୍ଧୁଃ
ଢ ଚ ଟ ଭ ପ ବିଲାସଂ ଭାବବାଣିପ୍ରକାଶଂ
କବନପଟୁବନ୍ଧଃ ପାଲକ୍ଷୀରୋଦଚନ୍ଦ୍ରଃ
ବ୍ୟରଚୟଦତଯତ୍ନଂ କ୍ଷୁଦ୍ରକଂ ଲେଖ୍ୟରତ୍ନଂ ।

ନବକିଶୋର ଶାସ୍ତ୍ରୀ

କ ଚ ଟ ତ ପ

କଳାକୃଷ୍ଣ କ୍ରିୟାକଳାପ

କ୍ରୂର କାଳ କୁପୀଠଯୋନ କେଶରୀବଂଶ-କଳାକୁଶଳା କଲ୍ଲୋଳିନୀ କାଠଯୋଡ଼ି, କଲୌକିକଳୁଷ-ଷାଳିନୀ କଳକଳନାଦିନୀ ମହାନଦୀକୋଳସ୍ଥ କୀର୍ତ୍ତିମନ୍ତ କଟକସ୍ଥ କେକୀଭଞ୍ଜକର୍ଣ୍ଣଧାର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରକୁଳାମ୍ବୁଜ କାଳ[illegible]ମ୍ୟୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭବନରେ କୋକିଳକୂଜିତ କବନ୍ଧ ଉତ୍କଳର କୋବିଦକୁଳ କଷ୍ଟଫେଡ଼ କଣ୍ଠରେ କୁମୁଦ କହ୍ଲାର-କେତକ କଞ୍ଜକରେ, କଳହଂସ-ବାହିନୀ କାବ୍ୟ-ଦାୟିନୀ ବୀଣାପାଣିଙ୍କ କୃପାକଣିକା ଭକ୍ଷା କାରଣ 'କୋଣାର୍କ' କର୍ତ୍ତା କୃତବିଦ୍ୟ ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କୁ କାଣ୍ଡ୍ରାସ୍ତ କରଛନ୍ତି ।

କସ୍ଥୂଳକାନ୍ତ କଳକାଳାନ୍ତକ କରମାନନ୍ଦ, କୋଟିକଥାକବିତା-କାରକ କଳିକତାର କାବ୍ୟକଳା କୃତବିଦ୍ୟ କବି ରବୀନ୍ଦ୍ର, କଳାମୟୀ ଉତ୍କଳ କୁମର କଂଗ୍ରେସ କର୍ତ୍ତା କଟକର ସୁଭାଷ, କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର-କେଶରୀ ଜବାହର, କୋମଳପ୍ରାଣ କାକା କେଲକାର, କର୍ମୀ-କଥକ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କପର କେତେ କୃତୀ ତାହାଙ୍କ କରୁଣା କଟାକ୍ଷ କରଛନ୍ତି । ପୁଣି କେତେ କୃତବିଦ୍ୟ, କୋବିଦଙ୍କ କାଦମ୍ବରୀ-କାବ୍ୟ-କବିତା-କୋକନଦରେ କି କମନୀୟ ! କାହିଁ ବା କିଏ କେତେ କଉତୁକଅ କଅାଁଳଅ କତାପ କଥାରେ କୋଳାହଳ କରୁଛନ୍ତି । କରାତ ପର ମୁ କଣ୍ଠେ କିପର କଡ଼ା କଳାକୃଷ୍ଣ (ଅଫିମ) କୁଣ୍ଡୁଆ ଦେଇ କଦର୍ଯ୍ୟ କରିବ, କଲ୍‌ବିଷ କଣିବ ? କି କଥା ! କି କଥା !! କିଛୁ ନ କହିଲେ କୁତ୍ସିତ କଲ୍‌ବିଷ ବା କିପର କୁପୋକାତ୍ ହେବ । କରୁଣା କର କୋବିଦମାନେ କ୍ଷମା କରିବେ ।

କଳାକୁଷ୍ଠ କେତେ କାଳରୁ କାଯ୍ୟ କାର୍ଢ଼ି କେତେ ଭୁକ୍‌ସିତ କାମ କରଛୁ, କଳାକୁଷ୍ଠର କୋପକୁ କଷ୍ଟା ମାରବା କାରଣ କାଲୁଭ କର ଭାର କ୍ରିୟାକଳାପ କନ୍ଥୁଛୁ । କଳାକୁଷ୍ଠ କେତେ କାଳରୁ କରକାର୍କ୍ଲିଷ୍ଟ ଦକ୍ଷିଣ ଇଉରୋପ, କର୍କଟକ୍ରାନ୍ତି ନକଟ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆରେ କାଳ କଟାଇଛୁ । କାଲକ୍ରମେ କମିଅଁ କର କର୍କଟ କ୍ରାନ୍ତର ଦୁଇ କଢ଼ କୋଳଗ୍ରତ କଲ । Clinician Dioseorides ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୭୭ରେ କହଲେ କଳାକୁଷ୍ଠ Capsule କ କଢ଼ିରୁ କଢ଼ାଗୁବେ ଘରେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୧୬ ଶତାବ୍ଦି-କାଲ କେବଳ କନଷ୍ଟ ଏସିଆରେ (Asiaminor) କଳାକୁଷ୍ଠ କାରବାରରେ କଟୁଥିଲ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୧୩ ଶତାବ୍ଦିରେ କର୍ଣ୍ଣଧାର Pope Nicholes IVଙ୍କ କବଗ୍ନଜ Simon Januesis କଳାକୁଷ୍ଠର କ୍ରିୟା କର୍ଣ୍ଣଗୋଚର କଗ୍ରଇଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୧୬ ଶତାବ୍ଦିରେ କର୍ମିଷ୍ଟ Pyres କଳାକୁଷ୍ଠ Kingdom of cous (Kuchbehar)ର କୁତ କହୁ କାଗଜ କଲମରେ କର୍ସ୍ତି ମାତ କରଛନ୍ତି । କରବାଲକର ମୋଗଲକରକବଲରେ କଳାକୁଷ୍ଠ କୌଶଳୀ ମୁସଲମାନ କାରବାଗ୍ନ କାର୍ଜ୍ୟଗ୍ନ ଦ୍ୱାଢ଼ ଧର କଲକଲ କଲ୍ଲୋଳମୀ ଗଙ୍ଗା କୂଳେ କୂଳେ କଲ୍‌କତା ଯାଇ କମମାଧ୍ୟ ଦନାଜପୁର, କାମ କାଗ୍ରଗାର ଅଗ୍ରା, କଗ୍ରମତକଗ୍ର ଗୋରଖପୁରକୁ କୋଣେ କୋଣେ ଗଲ । ତହୁଁ କଳାକୁଷ୍ଠ କରମଣ୍ଡଳ Coastରେ କେରଲ, କାଶୀ ଦୋଇ କ୍ରମେ କ୍ରମେ କୁମାରକା, କାଠିଅ-ବାଢ଼, କାଶ୍ମୀର, କୁଲୁ Kashtwar କୁ ଗଲ । କ୍ଲାଇବ ପଲାଶି କବଳତ କଲ ପରେ Company (East India Compauy) କଳାକୁଷ୍ଠ ଗୃଷ କରଗତ କଲେ । କନ କନ ଦୋଇ କଳାକୁଷ୍ଠ କାଠିଅବାଢ଼, କଗ୍ରପୁଠ, କଟକର କାଲୀଗଳ, କାଠଗଢ଼ାସାହୁ, କେନ୍ଦ୍ରାପଢ଼ା, କେଉଁଝର, କେକୀଭଞ୍ଜର କଉଡ଼ଖଣିରେ କଠାଲ କର କେରମ ବୋଢ଼, କେନ୍ଦ୍ରା, କଠଉ, କଉଚ, କ୍ଲାଉରଓନେଟ, କଗ୍ରଚ, କୋରଢ଼ା, କଟୁଗ୍ର, କଗ୍ରତ୍ରରଦନ କଙ୍କଣ, କପଟପାଶାକାଠି, Casket, 'କାଙ୍ଗା', କାରୁକାର୍ଯ୍ୟବଶିଷ୍ଟ କରଯଷ୍ଟିକାରକ କାଠ କାରବାଗ୍ନ Company

କ୍ଷେତ୍ରମୋହନଙ୍କ କେତେ କ ଅକ୍ଷର ଲୁଣ୍ଠା, କାଣି କଉଡ଼ାସ୍ଥାନ, କମନୀୟ କୃତାକର୍ମିବର୍ଗଶ୍ରେଷ୍ଠ କାଠ କାରଖାନାରେ କରତ ହୋଇ କଡ଼ା ଖାଇ କାଞ୍ଚି ଭ୍ରାନ୍ତିରେ କଡ଼ା କାଞ୍ଚି ପିଇ କାନ୍ଦନ୍ତି । କନ୍ତୁ କନ୍ଷୋଳଡ କୋଷ୍ଠ କୋଠା ଲୁଣ୍ଠୀରମ୍ୟ ବାଲେଶ୍ୱରକୁ କେଉଁ କାଳରୁ ଲୁଷିଗଡ କର କଙ୍କାଳସାର କରଅଛୁ । ତେଣେ Kaempfer କହନ୍ତି ପାରସ୍ୟର Kirman, Khonsar Kermanshah ର କଳାକୃଷ୍ଣ କମରକସି କସ୍ତଳ ଚୀନା ପ୍ରାଚୀରକୁ ଲୁହ Kweichaw, Kwanglung, Kwangse ଓ Canton କରଗଡ କଲ । ୧୭୯୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ Kealking କଳାକୃଷ୍ଣ କାରବାରର କବାଟ କଳକଲେ । Commissoner Lin କଳାକୃଷ୍ଣକୁ କବର କରିବା କାରଣ କଳାକୃଷ୍ଣ କାରବାରଅଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ କଳ କଳାକୃଷ୍ଣ କୋଠିରେ କାଳାଗ୍ନି ଦେଇ କ କଲେ ? କାଳେ କଳାକୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣସାଗରରେ କେଳ କରିବ ଭାବି କନସ୍ଟାନ୍ଟିନୋପଲ କବାଟ କଳ କଣ୍ଟୁ କରପାରିଲ କାହିଁ ? ତଦ୍ଭିନ୍ନ Kennchରୁ ଲୁଅଲୁଅ ନଦୀ କୂଳରେ ଲୁଅଲୁଠା କର clermat କଡରେ ଲୁବେର ରାଜ୍ୟର California ପହଞ୍ଚିଲ କନ୍ତୁ କବାଟ କଳା ହେତୁ କାଚକ ଘର କୁଞ୍ଚିତ ନାସାରେ କାଇଗ୍ରେରୁ କେର୍ତ୍ତଠି କାମଗୃହୀ, କାହିଁ କର୍ଣ୍ଣେଜପ କରପକ୍ଷ ହୋଇ, କେର୍ତ୍ତଠି ବା କପଟାଗୃହୀ ହୋଇ କଳୁଷିତ କରଛୁ । କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ କଦଳୀ କନ୍ଦାରେ କଣିକା କାଇଞ୍ଚ, କସ୍ମିସ୍ କୋଳ କମ୍ପା କନ୍ଦୁକାକାରରେ କଳାପାଣି ରୂପେ କଳସ କଳସ କଣ୍ଠାଗତ ହେଉଛୁ । କୋଳ କଳେବରରେ କଳାକଳେବର କୋଠର ଲୁହ୍ଲାଉଛୁ । କଳାକୃଷ୍ଣର Composition complex, କଳାକୃଷ୍ଣର କର୍ମିଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟୀ Morphia କନ୍ତୁ Codein, Cryptopine, Codamine, Colarmine କେତେ କେତେ କାଣ୍ଡ ହୋଇଛୁ । Cretaromatecumopio (Pulp), Kino Co (Pulp), Camphor Co (Tincture) ଆଦ କୋଡ଼ଏ ହୁଇ କ୍ଷମରେ କେତେ କେତେ କଠିନ ରୋଗର କାଳାନ୍ତକ ହେଉଛୁ ।

କାମ୍ବାକ୍ଲେଶରେ, ଷଢରେ କ୍ରମେ କ୍ଲାନ୍ତ କାଟେ । କଟି, କବଜା, କଫ-କଷ୍ଟ, କାନ-କଠକଟି, କଠିନ ମଳକଣ୍ଟକ, Cancer କଷାଘାତ, କଣ୍ଠ-ଫୁଲରେ କ୍ରନ୍ଦନ କମାଇବାରେ କାରସାଦ କରେ । କଳାକଳେବର କମ୍ପାଇ କ୍ଲାନ୍ତ-କଷ୍ଟ, କୁତ୍ସିତ ଉତ୍ତେଜନା, କଣକଖା କଷ୍ଟରେ, Carries tooth, କୋମଳ ପାକସ୍ଥଳରେ କ୍ରୂର Cancerରେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ-ନିଦ୍ରା କରାଇ କେତେ କଲ୍ୟାଣ କରେ । କଲେରା, Colic pain, କରତକଟା କଷ୍ଟଦିଅ ପେଟକଟା, କାଳ୍ପନିକ ଅଳିକ ଜ୍ୱରରେ, କ୍ରୂର ଯକ୍ଷ୍ମାକାଶ-କଫରେ, କଟେରି କଟେରି କଳାରକ୍ତ କାଢ଼ି ହେଲେ କି କାମ କରେ କହି ହେବ ନାହିଁ । Kidney କଷ୍ଟରେ କଟିବଥାରେ କଦର୍ଯ୍ୟ ବହୁମୂତ୍ରରେ Codein କରାମତରେ କାମ କରି କସ୍ତି ମାତ କରେ । କୁଳବୁଢ଼ୀ ଗର୍ଭସ୍ରାବରେ, କ୍ରମେ କୃଶ କାରକ ମେଲେରିଆରେ କଳାକୁଷ୍ଠ କି କାମ ନ କରେ । କନ୍ଧ୍ୟ କୁଷ୍ଠକାମ୍ବାରୁ କଣିକାଏ କଲପାଟିରେ କାହୁଅ ହୋଇ, କୋଟିପତି କିମ୍ବା କାଙ୍ଗାଳିଆ ପେଟକୁ ଗଲେ କାଣ୍ଡଜ୍ଞାନ ହଜାଇ କି ନ କରେ ? କାଙ୍ଗାଳ କୋଟିନିଧି ପାଏ, କୁକ୍ଷିମ୍ଭରି କୁଞ୍ଜରପରି କଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୂଢ ହୁଏ, କାଳ୍ପନିକ କଥା କଥୋପକଥନ କରେ, କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, କଣ୍ଠତାଳୁ, କୋମଳ ଜିଭ କେଢ଼େ ଶୁଷ୍କ ହୁଏ । କଡ଼ା ପାଚକ ରସ କମିଯିବାରୁ କମ ହଜମ ହୁଏ—କ୍ଷୁଧା କେତେ କମିଯାଏ, କାହାର କୋଷ୍ଠ କଠିନ ହୁଏ । କ୍ରିୟାରହିତ ହୃତପିଣ୍ଡ କୋରଡ଼ା ଖାଇ କୋପଭରେ କମ୍ପିତ କୋକଶିଆଳ ପରି କୁଦେ । କମ୍ପିତଧମଣି କଟିଲେ କେଲା କଡରେ କାକୋଦର ପରି କାଇଲା ହୁଏ— କେବେ କେବେ କାଳକବଳରେ ପଡ଼େ । କଳାକୁଷ୍ଠ କ୍ରମାଗତ କ୍ରିୟାରତ ଶ୍ୱାସଯନ୍ତ୍ରର କାଳକୂଟ କାଳସର୍ପି; କଲିଜାର କୋଲୁଅ କାନ୍ତ ମସ୍ତିଷ୍କର କରାଳ କାଳଚକ୍ର, Kidneyର କାଳନେମି, କାମ୍ବିକ ରସର କାଳଗ୍ରାସ ।

✓ କବଳିତ କାଳକୁଟେ ଯଣକାଳ କୁଅକୁଡା କରେ—କାଳକୂଟ କ୍ରିୟାରେ କ୍ରମଶଃ କାବୁ କରେ । କାକତାଳୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକରି କାଲୁତ

କରେ, କଂକଣ୍ଠବ୍ୟବମୂଢ଼ କୁଦେ କାନେ, କହୁଁ କହୁଁ କାଳନଦ୍ରା କାହ୍ନୁଁ ଗ୍ରାସ କରେ, କଳେବର କାଇଲ ହୁଏ, କଣିକାଏ କାଣ୍ଡଜ୍ଞାନ କାହିଁ ଯାଏ, କେଶାକେଶି କରି କାୟାକ୍ଲେଶ ଦେଇ କାଳନଦ୍ରାକୁ କଡ଼ାଇ ହୁଏ ନାହିଁ । କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱର, କୋପନ କୁନ୍ଦନ ଶ୍ୱାସ ଗ୍ରହଲେ, କୃତ୍ରିମ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କଷ୍ଟ କରି ପାରେ ନାହିଁ । କମନୀୟ ମୁଖକାନ୍ତି କଳା ପଡ଼େ, କାୟା କାକର ସ୍ୱେଦମୟ ହୁଏ, କଳା ତୋଳା କଟାକ୍ଷହୀନ, ତାରକା କ୍ଷୁଦ୍ରତମ କଣା ମୂଳରେ କଣ୍ଠି ହୁଏ । କୁଟଳା-ବେଲ୍‌ଡୋନା-କମ୍ପିରେ କଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ । କଳେବର କରକା ଶୀତଳ ହୋଇ କାଳକବଳରେ ପଡ଼େ । କାନ୍ଥପାଣି, କୁଙ୍କୁର-କୋକବାସ୍ତୁ, କମ୍ବଳ-କେଶ ଧୂଆଁ କମ୍ପା କଟିଆ କଷ୍ଟ କାମ କରେ ନାହିଁ ।

କଳାକୁଷ୍ଠର କୁକ୍ରିୟାକଳାପ କହିଲେ କଣ୍ଠପଦ୍ମ କଢାପ ହେବ । କଳାକୁଷ୍ଠ କୁଢ଼ୀ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟହୀନ, କର୍ମକୁଣ୍ଠ, କୁକ୍ଷିମୂର୍ଖ, କୁଳକଳଙ୍କ, ଖଣ୍ଡ, କପର୍ଦ୍ଦକହୀନ କାଳେ କାଳେ ଦରିଦ୍ର କରାଏ । କୁବେରର କୋଟି ସୌଧ, କୋଟି ସମ୍ପତ୍ତି କୁଅଡ଼େ କର୍ପୂର ଭଳି ଉଡ଼ିଯାଏ କିନ୍ତୁ କନାଭିକ୍ଷ କୁଟୀର ବି ଛଡ଼େ କାହିଁ ? କାଣିକଉଡ଼ି ମିଳେ ନାହିଁ, କୌପୀନ ସାର ହୁଏ । କନକକାନ୍ତି କୁରଙ୍ଗନୟନା କୁଷ୍ଠବର୍ଣ୍ଣା କ୍ଷୀଣଜ୍ୟୋତି ହୋଇ କୁତ୍ସ ହୁଏ । କେଶଶ୍ରୀ, କୁଞ୍ଚକୀ, କୁଳବତୀ କାକବନ୍ଧ୍ୟା କିବା ବନ୍ଧ୍ୟା କମ୍ପା କୁଳବୁଡ଼ା ହୁଏ । କୋଟିବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ-ସୁନ୍ଦରୀ କାନ୍ତ କାନ କାଠି କାନ୍ଥ କୋଣରେ ଏକାନ୍ତରେ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ କରି କନ୍ଦା ଫିଙ୍କେ । କାପୁରୁଷ କାଳ୍ପନିକ କଥା କହି କଦର୍ଯ୍ୟ କଦନ୍ନ ଖାଇ କଣ୍ଠପଦ୍ମ କଠୋର କଠୋରଙ୍କୁ କଉଳ କରି କୁତ୍ସିତ କର୍ମ କରେ, କଦର୍ଥନ ଭୋଗେ, କୁସଙ୍ଗ କୁସହବାସ କରି କ୍ରମେ କାରାଗାରରେ କଡା କାଡ଼ି କୋଡ଼ି କାନ୍ଧରେ କୃଷ୍ଣ ଖୋଳ କାରାକ୍ଲେଶରେ କବଳିତ ହୁଏ ।

କୁମର କୁଆଁ କଳାକାଳକୁ କଠୋର କଟଶାସ କୁଳବୃଦ୍ଧ ହୋଇ କୋକେଇରେ କାଠଯୋଡ଼ା ବା କଲ୍ଲୋଳନୀ କୂଳକୁ କମ୍ପିନରେ କବର କୋଳକୁ ଗଲେ ଡକ୍ କଳାକୁଷ୍ଠ ଛାୟା ପରି କାୟାରେ କ୍ଲେଶ ଦେଉଛି ।

କୁମାର କୁମାଶ୍ୱ, କଶୋର କଶୋଶ୍ୱ, କେତେ କେତେ କେଦାରଗୌଶ୍ୱ, କାନ୍ତ-କଳହ-କ୍ଳିଷ୍ଟା, କଳହାନ୍ତରିତା, କଳହୁଡ଼ ଶାଶୁ—କୁବ୍ଜା ଓ ନ୍ଦୃର-କଥାକ୍ଳିଷ୍ଟା ବନ୍ଧ୍ୟା କଳାକୁଷ୍ଠ କଶ୍ଚାଗ୍ରତ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ କର୍ମନାଶାର କଲ୍ଲୋଳରେ କୂଳକନାସ୍ ନ ପାଇ କୋଦମା କୁଷ୍ଠ ଜଣକୁ କୋଡ଼ିଏ ସାତ କପର୍ଦ୍ଦକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଅଛନ୍ତି । କୋଟି ଦୁଇ କଉଡ଼ି କେବଳ ଆତ୍ମକରରେ କୋଷରେ ରହୁଛି । କଲ୍ଲୋଳନୀ-କୂଳସ୍ଥ ପାଠନାରେ କୋଡ଼ି ପାଖରୁ ୩୭ ଜଣ, କାଠଯୋଡ଼ି କୂଳସ୍ଥ ଓଡ଼ିଶାରୁ କୋଡ଼ିଏ ଆଠ କୁଷ୍ଠଭକ୍ତ ! କନ୍ତୁ କାର୍ତ୍ତି କୁଶଳା ବାଲେଶ୍ୱରରେ କଳାକୁଷ୍ଠ-କୃପାକରଣ-ପିପାସୁ କପୋତ କୋଡ଼ି ତନ ।

ଏ କୁପ୍ରଥାର କତଳ ପାଇଁ କଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ? କେବଳ କଷ୍ଟଦାୟକ ରୋଗର କାଣ୍ଡାଶ୍ୱରୂପେ କଠକଣାରେ କଳାକୁଷ୍ଠ କୀତ ହେବା ଉଚତ । କୁଆଁ କୁଆଁ କାନ୍ଦବା କୁମରଠୁ କବଳ କ କେହ କଣିକାଏ କଶ୍ଚାଗ୍ରତ କରବେ ନାହିଁ । କାଉଳ କାକୁଡ କଲେ କ କଳାସ୍ଥାନ ଆଖି ନାକ, କଞ୍ଚାପାଣି କଲ୍ଲୋଲରେ କଲ୍ଲୋଳତ କଲେ ମଧ କଣିକାଏ କଳାକାନ୍ଥୁ କାହାକୁ ଦଅ ଯିବ ନାହିଁ । କେତେ କଠକଣା କଲେ ଏ କାଲସର୍ପ କେଣ୍ଢେ ପାଇବ ତାହା କର୍ତ୍ତାମାନେ କହବେ । କୁଷ୍ଠ କପଡ଼ା କାଢ଼ିବା କାଲେ କୁଷ୍ଠାଙ୍କ କରୁଣ କାକୁତରେ କେତେ କୌଶଳିରେ କ ନ କଲ ! କନ୍ତୁ କୁଟିଳ ଅଫିମକୁ କଳାକୁଷ୍ଠ କହଲରୁ କ କୁଟିଳତା କର କାର୍ମିନୀ, କୁଳକଳଙ୍କ କୁପୁରୁଷଙ୍କୁ କୃଷ୍ଣା କରୁଛି । କଳାଡୋଲା, କଗ୍ଲୀକାଲୀ, କଳାରଙ୍ଗର କ କାର୍ତ୍ତି ! କେହ କଷ୍ଟ କଲ ନାହିଁ—କାଳୀୟ ଦଳନ କଲ କାହିଁ !—କଠକଚଣ୍ଡୀ, କଦମରମୂଳ—କାହିଁ ତୁମ୍ଭର କ କଗ୍ରମତ ! କରୁଣାକର Christ—ଏ କରୁଣ କାହାଣୀ କରୁଣ ହୃଦୟରେ କ କଷ୍ଟତ କୋହ ଉଠାଇ ପାରଲ ନାହିଁ । କେଶଗ୍ୱକୁ କ କଲ ।

କନ୍ତୁ କ ଅସ୍ପର୍ଯ୍ୟ ! କୁଅଡଗ୍ୱର କନକ କରଣ କୀର୍ତ୍ତି କାହାର କର-ସ୍ପର୍ଶରେ କଳାକୁଷ୍ଠର କାଳଚକ୍ର ପହଞ୍ଚାଇଲ । କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର କଂଗ୍ରେସର

କାର୍ଯ୍ୟକାଶ୍ରି କର୍ମଟିର କମନୀପ୍ସୁ କାନ୍ତ କାନନ୍‌ଗୋ ପ୍ରମୁଖ କର୍ମିମାନେ କରବାଲ କରରେ କାଲୁସ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱରରେ କଷବାଷ୍ଟ୍ରୀଠରେ କଲାକୃଷ୍ଣକୁ କାଟିବେ କ କାବୁଅ କଲାକୁ କଲାପାଣିରେ କାସ୍ୱବୁଦ୍ଧ କରିବେ । କଲେ କଅଣ ହେବ ? କୃଷ୍ଣବିରଦ୍ଧ-କାଢର କାଲୁସ୍ତ କାମ୍ବ୍ରାକ୍ଲେର୍ଷ୍ଟିଙ୍କୁ Capital punishment ହେଲ କନା ! ସେଥିପାଇଁ କାଲୁସ୍ତ କାଢର କଣ୍ଠରେ କୁରନସ୍ କର କଲାକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହ୍ନ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତ—

"କୃଷ୍ଣଃ କରୋତୁ କଲ୍ୟାଣଂ କଂସ କୁଞ୍ଜରକେଶରୀ
କାଲନ୍ଦୀ-ଜଲ-କଲ୍ଲୋଲ କୋଲାହଲ କୁତୂହଲୀ"

କନୁ କହୁଲେ କଅଣ ହେବ ?

କୁଲର କୁଶଲ ପାଇଁ କାମ୍ବ୍ରାକୁ କଙ୍କାଲ ନ କର କୃଷ୍ଣଭକ୍ତକୁ କଣ୍ଠା-ବଣରେ କଶ୍ୱଡ଼ ଦେଇ ଆସ କକାକାକୀ, କନଷ୍ଠ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ କ୍ଲିଷ୍ଟ ଭାଇ କାଢସ୍ୱ ଭଉଣୀମାନେ, କରୁଣ କଣ୍ଠରେ କାଲକଣ୍ଠଙ୍କୁ କାକୁତ କରିବା । କାଲେ କାଲକଣ୍ଠ କଲାକୃଷ୍ଣ କାଲକୁ କଣ୍ଠରେ ନେଇ କଲ୍ୟାଣ କରିବେ !

"କଲ୍ପାନ୍ତ କ୍ରୂର କେଳଃ କତୁକଦନକରଃ କୁନ୍ଦକର୍ପୂରକାନ୍ତଃ
କ୍ରୀଡନ୍ କୈଲାସକୂଟେ କଲଢକୁମୂଦକୀ କାମୁକଃ କାନ୍ୟକାମ୍ବଃ ।
କଙ୍କାଲକ୍ରୀଡ଼ନୋତ୍କଙ୍କଲଢ କଲକଲ କାଲକାଲକଲଙ୍କଃ
କାଲନ୍ଦୀ କାଲକଣ୍ଠଃ କଲୟତୁ କୁଶଲଂ କୋଽପି କାପାଲକୋ ନଃ ।"

ଗ୍ଧ ଗ୍ଧଭୁଗ

ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡଙ୍କ ଚଳଚଙ୍କଅ ଚଲମ, ଚକଣ ଆପୁ ଓ ଚଣ୍ଡ୍ର ଚୂଡାନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ଅପେକ୍ଷା ଗ୍ଧ ର ଗ୍ଧଭୁସ୍ୱ ଅଧିକ । ଗ୍ଧ ର ଚମତ୍କାରତାରେ ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ର ଚନ୍ତ୍ରାନରତ ଚଞ୍ଚଲାଙ୍କ ଚଟ୍ଟର ଭ୍ରରତର ଚଷାପୁଅ ଗ୍ଧହିଁ ରହିଲେ । ତାଙ୍କ ଚୈତନ୍ୟ ଗ୍ଧପିବା ପାଇଁ ଚଭୁସ୍ୱ-ଗ୍ଧଳତ ଆସାମ, ଗ୍ଧମୁଣ୍ଡା-ପିତା-ଚରଣୀ-ଚୂମ୍ବୀ ଚପଳ ଦାର୍ଜିଲିଂ, ଡେଗ୍ରାଡୁନ-ଗ୍ଧମୀକର ଚକ୍ ଚକ୍ ନୀଳଗିରିରେ ଗ୍ଧଙ୍ଗଲ ଛଡ଼ ଗ୍ଧ ଗଛ ଗ୍ଧଷ କରାଗଲା । ଗ୍ଧଇଁ ଗ୍ଧକରମାନେ ଗ୍ଧ-ଗ୍ଧଷରେ ଚହ୍ଵଲ ପକାଇଲେ । ଚରଣାମୃଧଭୂକ୍ ଗ୍ଧେଗା ଚପକନ ପିନ୍ଧା ଗ୍ଧକର, ଚପ୍ରାପି ଚଞ୍ଚଳ ଗ୍ଧପୁଡ଼ା, ଗ୍ଧବୁକରେ ଚମଡ଼ା ଫଟାଇ, ଚଙ୍ଗଚଙ୍ଗିଅ ଲୁଲିଙ୍କୁ ଚଠାପଡ଼ି ଚଞ୍ଚମମ ଚଠାଇଲେ । ଗ୍ଧହିଁ ଗ୍ଧହିଁ ଗ୍ଧକର-ମାନେ ଗ୍ଧଠୁକାର, ଗ୍ଧରଣ ଗ୍ଧକରଦ୍ୱାରା ଗ୍ଧରଅଢ଼େ ଗ୍ଧର ମହିମା-ଚର୍ଖି ଚଳାଇଲେ । ଗ୍ଧକୁଣ୍ଡାପଦାରେ, ଗ୍ଧଠଶାଳୀରେ, ଗ୍ଧଙ୍ଗୁନାଟରେ, ଗ୍ଧଚେଷ୍ଟାରେ, ଗ୍ଧକର ଗ୍ଧକରାଣୀ ଓ ଗ୍ଧଭୁବଣ୍ୟରେ ଗ୍ଧଧୁଷ ଗ୍ଧ ଚଠକା ଗ୍ଧମଚରେ ଚଖାଇଲେ । ଚନା ଗ୍ଧ ଚଢ଼ପଟାଙ୍ଗ ହେଲା । ଚକାଗୋରେ ଚଳଣି ଭ୍ରରତ ଗ୍ଧର ଗ୍ଧଲୁ ଚଲ୍କାର ଗ୍ଧଷ୍ଟଲ୍ୟ ଚେତାଇଲା । ଗ୍ଧଣକ୍ୟ ଗ୍ଧେପଦାରମାନେ ଗ୍ଧର ଚଳଣ ଓ ଗ୍ଧଙ୍ଗଣ ପାଇଁ ଗ୍ଧକରଙ୍କୁ ଚରମ ଚଭୁର ଚନ୍ତା ଚେତାଇଲେ ।

ଚୂଡ଼ାକରଣରେ ଚଭୁର୍ଦ୍ଦଶୀରେ ଚଭୁରଶୀତ ବୃଦ୍ଧ ଚଷମାପିନ୍ଧି ଚହାମୂଣ୍ଡରେ ଚହନଚଚ୍ଛିତ ହୋଇ ଚଞ୍ଚଚରାରେ ଗ୍ଧହଳୀରେ ଗ୍ଧ ଗ୍ଧଚିଲେ । ଚବ୍ୟ, ଗ୍ଧେଷ୍ୟ, ଲେହ୍ୟ, ପେପ୍ସରେ ଗ୍ଧ ଗ୍ଧଲା । ଗ୍ଧକର ଚକୁଳଅ ପଣ୍ଡା ପର ଚକ୍କର ଦେଇ ଗ୍ଧ ଗ୍ଧଭୁସ୍ୱ ଚଲ୍ଲାରରେ ଓ ଚଣରେ ଚମକାଇଲେ । ଚଷୁଷ୍ଟାନର ଚଷୁ ଚକଚିଲେ । ଚୌଧୁସ୍ୱାଙ୍କଠାରୁ ଚୌକିଦାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚକତ ଚଣ୍ଠରେ ଗ୍ଧତକ ବା ଚକୋର ପର, ଚକୁଳ, ଚୂଡ଼ାଦଷା, ଚକଟା ଛଡ଼ ଚେଙ୍ଗ, ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼, ଚଣାଚୁର, ଚପ କଟ୍‌ଲେଟ୍‌ରେ ଗ୍ଧକୁ ଗ୍ଧଠି କର ଚଙ୍କତରେ ଗ୍ଧରଅଡ଼କ୍ ଗ୍ଧହିଁଲେ । ଚଞ୍ଚଳାରେ, ଚଠାଣରେ, ଗ୍ଧନ୍ଦୁଆଡଲେ

ଚକ୍ଷୁ ବିସ୍ତାର କରି ଗ୍'ର ଚମତ୍‌ ଚର୍ଚ୍ଚା ଗ୍ଲଲ । ଚ୍ୟବନପ୍ରାସର ଚକପ୍ରା ଛିଡ଼ ଗ୍ରଆଡ଼େ ସବୁ ରୋଗପାଇଁ ଗ୍ ଚଳଇଲେ । ଗ୍ଭୂଣୀଲା ଚଞ୍ଚଳାକ୍ଷୀ ଚକୁଣ-ଚକୁଣୀଙ୍କର ଗ୍ରପ୍ରଦ୍ଧର ଗ୍ ଚନ ଚନ୍ତା ଚମତ୍କାର ହୋଇ । ସେମାନଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ଓ ଗ୍ଭୁବିମ୍ବାଧରକୁ ଗ୍ କପ୍ ଓ ଗ୍ ଗ୍ମଚ ଚକ୍ ଚକ୍ କଲା । ଏହିପରି ଗ୍ରଆଡ଼େ ଗ୍ ଚ୍ମୂତ ହୋଇ ଚ୍ମୂକ ପରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଝାଣୁଛି । ଗ୍'ର ଚବପୁଙ୍ଗ କେଫିନ୍, ଟେନିନ୍ ।

ଚରବନ ଖାଲି ପେଟରେ ଚରମ ଗରମ ଗ୍ ଚ୍ଚୁମିଲେ ଚକୁଣ ଗ୍ଷଣ୍ଡ ପେଟରେ ଚଢା ଜଳେ—ଚଣ୍ଡଗ୍ଣଲା ଚଓବଭ୍ରମ ଓ ଚର ଅଗ୍ନିମାନ୍ଦ୍ୟ ହୁଏ । ଚେଢା-ନୈତନ୍ୟ-ଗ୍ରେର ଅମ୍ଳଶଳ, ଚର କୋଷ୍ଠକାଠିନ୍ୟ, ଚର ଅନିଦ୍ରା, ଚୌଡ଼ା ପାକସ୍ଥଳ ଓ ଚମକ୍‌ପ୍ରଦ ହୃଦ୍‌ରୋଗ ଚଭୂର୍ଦ୍ଦିଗରୁ ଚଢ଼ାଉ କରନ୍ତି । ଚଡ଼୍ ଚଡ଼୍ ସ୍ୱଭାବ, ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ମସ୍ତିଷ୍କ ଶକାର ଓ ଚରମ ଉତ୍ତେଜନା ସର୍ବଦା ଚମକ୍ ଦିଏ । ଚନ୍ଦ୍ରଉଦଆର ଚଞ୍ଚଳ ଗ୍ହାଣି ଚେହେରା ଚମ୍ପଟ୍ ଦିଏ । ଶେଷରେ ଚକପ୍ରକର ଚକପ୍ରାପାଇଁ ରୋଗମାନ ଗ୍ରଆଡ଼ୁ ଚୁଟି ଝାଣେ ।

ଚୈତ୍ରମାସରେ ଗ୍ ଗ୍ରେଚମିଲେ ଚଣ୍ଡପ୍ରକୃତ ଗ୍ହୁଁ ଗ୍ହୁଁ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ—ଚେଢାବୁଢ଼ା ଶୀତରେ ଚୌକସ୍ ଗ୍ ଗ୍ଟିଲେ ଚର୍ମ ଘର୍ମରେ ଚଟ୍ ଚଟ୍ ହୁଏ—ଚରମ ଗରମ ହୋଇ ଉଠେ । ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳୀନ ଚଓ ଚମତ୍କାରଚୁପେ ଚେଙ୍ଗା ହୁଏ—ଚର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଗ୍ରେର ଯାଏନାହିଁ, ଚଞ୍ଚଳ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଗ୍ କପର ଚେଢାବୁଢ଼ା ବଷ ବେଶୀ କ ଗ୍ନ୍ଧନ ଗ୍ଭରେ ଚଭ୍ରକର୍ଷକ ଚକଚକଆ ସରୁପ ବୋତଲର ଚଟକ ଚପ୍ ଓ ଚାହିଁର ଅନିଷ୍ଟକାରତା ବେଶୀ, ଏପର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ତତ ହୋଇ ନାହିଁ । ଗ୍ର ଗ୍ଭୁଚବଚବଣ ଚ୍ମୂକ ଗ୍ ଚ୍ମୂନରେ ।

ଟଙ୍କଧରଙ୍କ ଟିପ

ଟଙ୍କଧର ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଚର୍ବ୍ୟ, ଚୋଷ୍ୟ, ଲେହ୍ୟ, ପେୟ୍ଆଦ ସୁଖାଦ୍ୟର ଠାଣୁଆ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଥିଲେ—ଏକାଦକ୍ରମେ ଏକପ୍ରକାର ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲେ ଭୋଜନରେ ଅରୁଚ ଆସିଯାଏ। ସେତେବେଳେ ଟିକଏ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଅମ୍ଳ ବା ତକ୍ରର ପ୍ରୟୋଜନ ହୁଏ କେବଳ ରୁଚର ପରବର୍ତ୍ତନ ଓ ଖାଇବାର କ୍ଷୁଧା ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ଅବସ୍ଥା ପଡ଼ିଅଛି। ମୂଲ୍ୟବାନ ତତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବଗର୍ଭକ ଲେଖାବଳରେ ଅରୁଚ ଆସିବାର ଆଶଙ୍କା ହେଉଅଛି—ତେଣୁ ରୁଚର ପରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ଏହି ମୂଲ୍ୟହୀନ "ଟଙ୍କଧରଙ୍କ ଟିପ" ଖଟା ବା ପିତାର ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇଅଛି। ଏଥିରେ କାହାର ପ୍ରତ ବଦ୍ରୂପ ବା ଆକ୍ରୋଶ କ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ—କେବଳ ରୁଚ-ପରବର୍ତ୍ତନର ଚେଷ୍ଟା ମାତ୍ର। ଆଉ ଏହି ଲେଖାରେ "ଟ" ଶବ୍ଦର ଟିକଏ ଅଭାବ ହେତୁ ସ୍ୱଭାବ ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି। ସେଥିପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି।

ଟାଇଁ ଟୁଇଁରେ tea, tobacco, ଟେହ ଟେହ ପାନ, ଚେଲା ଚେଲା ଅସିମର ଟୀକା ଟିପ୍ପଣୀ ଟେଣାଓଟେସ୍‌ରେ ସରିଛି। ଟଙ୍କଧର ସାହିତ୍ୟ-ସମାଜର ଟାଁସମାଲସାର ଟଙ୍କାର ଟାଣିଲ। ଟେଣାଟେଣି ହୋଇ ଟାଟି କଳ ଚୋକା ବୁଢ଼ା, ଟିପମସ୍ତ ଚୋଲ ଚୋକା ଓ ଟାଟୁଆ ଚୋକା ଟାଉନ ସ: ଇ: ଟାଉନ ସ୍କୁଲକୁ ଟାଇଟ ହୋଇ ଆସିଲେ। ଟାଣପଣରେ ଟିପୁଣା ଦେଲେ :—Treasury of knowledge—Translator of blue bird—ଟିକ ଟିକ ତତ୍ତ୍ୱଟୀକାକାସ୍ତ, ସାହିତ୍ୟପଟୁ—ଆଜ ସାହିତ୍ୟ-ସମାଜର Treasure Trusty କହି ଟେକାଇଲେ; ମୁଁ ଟାଣହାତ ଟାହାଙ୍କିଲକୁ ଟାଣି ଆଣିଲେ। କରସମ୍ପୁଟରେ tender-hearted ଟ୍ରେଷ୍ଟୀ ଗିରିଜାଶଙ୍କରଙ୍କ ସନ୍ନିକଟ ହେଲରୁ ଉତ୍କଟ ଫକଟରୁ ଝଟପଟ ପାର ହେଲି; ମାତ୍ର ଟ୍ରେସିଂକ୍ଲଥରେ ନପଟ ଅପଟୁ ଟିପା—"ଟଙ୍କଧରଙ୍କ ଟିପ"ର true copy ଟି tenantର tenure ପର ଟ୍ରେଷ୍ଟୀଙ୍କ ନକଟରେ ଟପକନା ପଡ଼ଗଲ। ଟାଣ ଆଶା ତାହାର tittle tattle ହେ Trini

Trotol' (T. N. T.) ରେ tavern ନଷ୍ଟ ହେବାପର, ଚଳମଚଳ-ନ୍ଧାସ୍ତ ଗଞ୍ଜିକା ବିନଷ୍ଟ ହେବ, ସ୍ପଷ୍ଟ Tonic Tonosumbulରେ ଚାଣ ଦେବୁଁ । କାରଣ ତ୍ରୁଷ୍ଟିଙ୍କ ଭାବ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭାବ ଚଚାରଂ mother tongue ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।

ଚାହୁ ଚାପସ୍ତକାସ୍ତ ଗଞ୍ଜିକା ମୋଟାମୋଟି Tobolsk ହୋଇ Tasimeter Europe, ଚାଣୁଆ Persia, Temparate Asia, ତଥା Tom Tiddler's ground ଭାରତ tour କଲ । ଟିପାକାର Moschion ଟିପା ଖାତାରେ ଟୀଟଣୀ ଟିପିଛନ୍ତି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬୦୦ ତର୍ବଚରେ ଗଞ୍ଜା ଝୋଟ ବାଟିଆ (ବୌଦ୍ଧ)ରେ ଜ୍ଞାହାଜ ଚଣା-ହୋଇଥିଲ ।

ଚପକନବସ Herodotus, Hesychins, ଟିଟିକାରରେ ଚଙ୍କାରନ୍ତି Thracian ଚୁଙ୍କେଲ ପଚ ପଚ ଗଞ୍ଜା ପାଚପଚନ ପଚା-ପଚି ବୁଣୁଥିଲେ । Teutonic Settlers (Anglo-saxon) ମୋଟରେ ଘଚାଚୋପ ଘଚା କଷ ଚଚାପଚ ଘଚାଉ ଥିଲେ । Central Europe ୧୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଗଞ୍ଜିକା ପାଚ ଜଚର ଝଟ୍‌ପଟ୍ ଜପଚ ଭାଚ ପର ଚକାଚକ୍ ଚାଉଚାସ୍ତ କଲେ ।

ଏ ନଚକ୍ଷୁଚ ଧୀଚ triad ଗଞ୍ଜିକା oriental countryରେ time immemorial କାଳରୁ ବିଶେଷତଃ ଚଙ୍କଧରଙ୍କ timeରୁ ଭାରତରେ ଭାର toxicology, taxology, texture ଓ tradeର triump ଚମକର time ନାହିଁ କି televisionରେ ବି ଚୁଅ ମିଳୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜଚାଜୁଚଧାସ୍ତ-ବିସ୍ତଚ-ବିକଚ-ନଷ୍ଟୀ-ଉଚ୍ଚଚ-ନୀଳକଣ୍ଠ—ନଚରାଜଙ୍କୁ ଚହଲିଆଁ ନନ୍ଦୀ ଭୃକୁଟି କଟିତଚରେ triplet ଗଞ୍ଜିକା ଟିପି ଟିପରେ ଠାସି ଚଙ୍କଧରଙ୍କ tower ହିମାଦ୍ରିରେ ଚେଣ୍ଡାଇଲେ । ଚକଚକ ଲଲ କଚାକ୍ଷରେ ନଚରାଜ ଚାଙ୍ଗା ଛଡ଼ ଚାହୁଆ ଫିଙ୍ଗି ଚଳ ଚଳ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ କଲେ ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୫ମ ଶତାବ୍ଦୀରେ Tienshan ପର୍ବତ ତଳରେ ଏହାର ଟିକ୍‌ନିକ୍ସ୍ ଟିପ୍ପଣୀ ହୋଇଛି । ଟଙ୍କଧରଣାଦ ଭାରତ, Teheran (Persia), Transjordnia (Arabia)ରେ ଟଙ୍କଧରଙ୍କ ଟିପର treatment, Treadର ଟୀପା ଟରଣୀମାନେ ଟର୍ଚ୍ଚ ପର ପକାଇଲେ । Garcia d'orta ୧୫୬୩ରେ ଓ Treatise writer Berlu, Treasury of Drugରେ ୧୬୯୦ରେ ଏହାର infatuating quality ଲେଖିଛନ୍ତି । ୧୮୦୯-୧୦ରେ De sacy ଓ Ranger ଟଲମଲକାଷ୍ମ ଟମକଦାର tremendous ନେପୋଲିଅନଙ୍କ ଇଜିପ୍ଟରେ Tom Tom ବଜାଇ ଟଙ୍କା ଟକର ଟାଣିବା timeରେ ଗଞ୍ଜିକା ଟିପା topics ପଢ଼ିଥିଲେ । Dr. O' Shanghnessy, Calcuttaରେ try କରି up to date tratise ଲେଖିଥିଲେ । ଏହାପରେ ଟହଲ ଟକର କରି Taxila, Tripuri, Taingail, Travancore, Tamluk, Trichinapalli, Tigiria, Tentaposi, Tittagarରେ ଟମକ ଦେଲେ ।

ପଟପଟ ଟାଣ ଟୋଟର ପାଟପଢନରେ ପେଟ ପିଠି ଛାଙ୍କି textile ଟେକ ଟେକି, ଟପକା ପାଟିରେ ଟାଣ tobacco ସହ ଧୂଆଁ ଟାଣି, Turbid ଘୋଟା ଭାଙ୍ଗ ଟେକି, ଚଟକ ଚଟୁଳ ଚରସ ଟେଣ୍ଡ୍ରେଲେ । Turkeyର Hashish ଟସ୍କି ଟପି ଟିକି ଛୁଇଁଲା ।

ଟାଙ୍ଗରାମୁଣ୍ଡିଆ—ଟେଙ୍ଗେଇଗୋଡିଆ ଘମାଘୋଟ ଭାଙ୍ଗ ଘୋଟି ଘୋଟି—ବାଟେ ଘାଟେ ଟାଙ୍ଗରରେ ଟେଲ୍ଟ ଟେଲ୍ଟ ଟେବ୍ କରୁଛନ୍ତି । କପଟ କପଟୀ, ଅପଟପଟୁ ପେଟୁ ଧପଟ ଟେପୁଡିଆ ମାରି ପେଟ ଟୁମାଟୁମା କରି ଭାଙ୍ଗରେ ପେଟ ଫଟାଇ ପକାନ୍ତି । ସୁଟଟେଣା ଧୂଆଁ ଏଡ଼େ ଟାଣ ଯେ ମଟର ଟାୟାର ଟିଉବରେ ଠାସି ଦେଲେ ଟିଉବ burst କରିବ—ଟପକ ନବିସ୍ କରିବାକୁ ପାଟି ଫିଟିବ ନାହିଁ । Tincture Canabisରେ ଟୁଇଁ ଟାଇଁ ହୋଇ ଭୁଣ୍ଡ ନ ଫିଟାଇ ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରି ଛାଟକାରେ ଗୃହିଁ toyହେବାକୁ ହୁଏ । ଟିକି ମଞ୍ଜି ଟିକି ଚଢ଼େଇ tuning birdର tune କରାଏ ।

ଟେଗ୍ରାବାରୁ tomato, tamarind ଓ ଟେମୁରୁ (କେନ୍ଦୁ) ର time to time triple ରୂପ ଦେଖା ଦେଇ ନୂଆ ନୂଆ ନାଟକର ନଟ ଲଗାଉଅଛ । ନବନଟପଟଳମୁକୁଟ ଟାଣକଣ୍ଠ କୃଟକପଟିଆ tremendous tyrant ଦୁଷ୍ଟ Tampico (Mexico)ର tobacco ମିଶା Marihuna (madness Drug) ବାହାର Tain (Scotland) Trinocomoli, Tasmania ଓ ଟେମସ୍ ତଟସ୍ଥ ଲଣ୍ଡନକୁ ଟାଟ୍‌କାର ମାରୁଛ । Tinevellyରୁ Tibet ତକ tropic of Cancer ରୁ Tropic of Capricorn ତକ ଟେରେଇ ତାଟ୍‌କା ଦୃଷ୍ଟି କଲଣି ।

ଜଟାଜୁଟୀ ନଟନଟୀ ହୋଇ ଟୋକା ଟୋକି ଟିକି ଦିନୁ ନୂଆ ଟୁଇଁ—ଟସ୍କର ଟେଣ୍ଟେକୁ ପଟାବଟା କରୁଛ । ଟଙ୍କଧରଙ୍କ ଟିପରୁ ଟିପେ, ସୁଟରୁ ସୁଟେ କ Turbid ଘୋଟା ଭାଙ୍ଗ ଟୁକୁଣାରୁ ଟୋପେ—ଟେଣ୍ଡ ବା ପେଟକୁ ଟପିଲେ ଟେମେନ୍‌ଡାସ୍ trains of thought ଟାକୁକନ ଗିଳ ଟାକୁଲ ଟାପର୍ କରେ । ଟିକସ୍ରଗ—ଟେକାଟେକ—ଟ୍ରେସପାସ ହୁଏ । ଟେହାଟେହ ହୋଇ ଟୋକେଇ ଟୋକେଇ ଖାଆନ୍ତି । କଏ television—teligemy—telepatty—telescope ବା telephoneର ଟଣା ମାରନ୍ତି । କିଏ ଟୋକିଓର ଟୋଜୋ, Turkeyର Attaturk ଆଉ ହିଟ୍‌ଲରର ସାଜ ହଟୋ ହଟୋ କହି ଟେହ ଟେହ ଅଟ୍ଟହାସ କରି ଗଞ୍ଜିକା ଧୂଆଁରେ କୁହୁଡ଼ିକା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ।

କେତେ ଟଲଟଲାୟମାନ • ଟାକୁଆ ମୁଣ୍ଡା ଟହଟହ ଆଖି ଟାଙ୍ଗର୍ ମୁଣ୍ଡା ଜମାଟ ଧୂଆଁ ଖଡ଼ ଟିଟ୍ଟିଭ Tattler ବା Totanus ଭଳି ଟଣାଟଣି ହୋଇ, ଟୁରୁମାକେଂଟରେ ଟାଇଟବଲାବଳି ହୋଇ—twin ପଦ ଟେକ ଛୁଅନ୍ତି । କେହି ଟୁଙ୍ଗିରେ ଟାଙ୍ଗି ହୋଇ ଟଙ୍କା ହଜାଇ tune ଧରି ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା କହି ଟଙ୍କାରନ୍ତି:—

କେତେ କପଟ ଜାଣେ ଟୁଏ ଟେଏଟାରେ
ଚିତ ଟେକ ଚିପି ଅଣିଠଏଟାରେ
ଚିପରେ ଟେଙ୍କେ ତୁଷିଲ ଟୁଙ୍ଗିରେ ଟ୍ରାଙ୍କେ ଭରଳ
ଠକଠାକ ଭରେ ସବୁ ପେଟଟାରେ ।

କଏ ପୁଣି କାମ ଚିମ୍ପଣୀ ଟେଭ୍ରସମ ମୋଦକରେ ଟଙ୍କାଉଡ ହୋଇ Triplane ରେ Tower ଟପେ । ଟେପୁଭ୍ରଥ୍ଁ କାମୀ ଗଞ୍ଜିକା ଟରକା Exhilarant Deliriant ଓ Hypnotic. Tripanosomiasis ବା twilight sleep କଏ । କେବେ temperature ଟେକହୋଇ ଟଳଯାଏ । ଟାଙ୍ଗିଅର intoxication ରେ ଟଙ୍ଗଣ ମଙ୍ଗଣ ହୋଇ ଟ୍ରେମ୍‌ବ୍ଲିଂ ଗେଟ୍ ହୁଏ—ଟହଲ ଟକର କରେ—tolerance ଯୋଗୁଁ ଟୁଇଟାଇଁ ହୋଇ ଚିକଣାବନଥ ହୁଏ—Toxin ଯୋଗୁଁ ଦେହ ଟେକ ପାରେ ନହିଁ । ଶଷ୍ଟମସ୍ତିଷ୍କ ଢୁଷ୍ଟ ହୋଇ କଷ୍ଟରେ ପିଷ୍ଟହୋଇ ନଷ୍ଟ ହୁଏ—ମାଟିରେ ମିଟ୍‌ମାଟ୍ ହୁଏ ।

ବନ୍ତୁ ଟେଣ୍ଟେଣ କଟକଟ୍ ମଳକଣ୍ଠକରେ Troublesome ପେଟକଟା—ଉକ୍ଳଟ ହାକୁଟି କୁଟା Dyspepsia—gastralgia—Tetanus ଓ ଇନ୍‌ଟେସ୍‌ଟିନେଲ୍, ବଲ୍‌ଯ୍ୱାର ଉନେଲ କନେକଟିରେ ଉପକାର କରେ ।

ଟେନ୍‌ଟେନ୍ ଗଞ୍ଜିକା ଜଟାଜୁଟେଧାରୀଙ୍କ ଚିପରେ ଚିପି ହୋଇ—ଜମାଟଧୂଅଁ—ଏଭ୍ରେଷ୍ଟରେ ରେଷ୍ଟ ନେଇ—ଟାଣମୁହାଙ୍କୁ ଟାହୁଲିଅ କଭୁଛି । Triple Alliance (ହିନାଥମେଳା) କୁ Tariff Board କର tax ଚିହଏ କମ କର ଚିକିଣାବନଥକୁ ଟାଣ କର୍ନ୍ତୁ । ଟର ଇଣ୍ଟକ୍‌ସିକେସନରେ ଟାଣି ଓଟାର ହୋଇ ଚିଡୀଯୁସ୍ ବୋଧ ହେଲଣି । ତେଣୁ ଅଜ ଏତକି talk.

ତମାଖୁ ତର୍ଜମା

ଊଡ୍ଡଟ-ଡାଡ୍ଡଟ ଡମଃ, ଡାପ, ଡଥା ଡତ୍-ଡରଙ୍ଗାପ୍ଳିତ, ଡନ୍ନବାସ୍ଥ ଈଅର ଡସରପୂର୍ଣ୍ଣ—ଭୂହ୍ନନେଡପ୍ର, ଡପ୍ରେଡ଼ୁହ୍ନନ, ଦୃପ୍ର ବାଉପଦାରେ, ଡରୁଣ-ସାହୃଡ୍ୟ-ଡଣ୍ଡୁଳକାଶ୍ରମର ଭୂଷାସ୍ତ୍ର-ତୋରଣ ଡୋଳବା ପାଇଁ, ଡରୁଣ, ବୃଦ୍ଧ, ଡାରଡମ୍ୟ ତେଜ ଡତ୍ପର । ଡଡଃ ଝିକର୍ମା, ଭୂଣ୍ଡସଙ୍ଗାଳ, ଡାର୍କିକ, ଭୂଲନାତ୍ମକ ଭ୍ରଷା-ସାହୃତ୍ୟର ଡତ୍ତ୍ୱାନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ, ଡହ୍ନ୍ ପୁସ୍ତଡଗ୍ଧର ଭୂଲାଦଣ୍ଡରେ ଡର୍ଜମାକାଷ୍ଟ, ଝିଲ୍ଲେଟନ ଲଡ୍ଡ଼ୁକେଶର ଝାଡ ଖରଣଲ୍ଲ ଭୂହ୍ନନକର ବନାସ୍ତ୍ରକ ଡତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ।

ଖର୍ଥରେ ଊଖଷୁମାନେ, ଡରଭ୍ରଜ, ଡାଲ, ଡମାଲ, ଊଲ, ଡସ୍ତ୍ରଟ ଓ ଝିଫଳାଦର ଡ୍ୟାଗ ଭୂଲ୍ଲ, ଏ ଡଣ୍ଡୁଳକାଶ୍ରମ ଭୂଲ୍ଲ ଖର୍ଥଡଟରେ ଏ ତୋଡ଼ାଣିପିଅ, ଡଦାସ୍ତ୍ର ଡାବେଦାର ତେସ୍ତ୍ରାଳଣ ବସ୍ତ୍ରସଡକ ଭୂଣ୍ଡରେ ତୋଳ ନ ଥିବା ଡମାଖୁ ଡଟକା ଗ୍ଧ ଡାମ୍ବୁଲ ଭୂଲେ ଡ୍ୟାଗ କଲ୍ଲ । ଡାହାର ଡଜବାଜ୍ ଭୂନ ନୁହେଁ ଭୂଣ୍ଡରେ ଭୂହାଇ କହୁଛ—ଡାହାର ଡାମସିକ ଡତ୍ତ୍ୱଡର୍ଜମା ଈଅର ଭୂଗତ ଡକାଂଉଛ ।

ଡପନଡଲେ ଡମାଖୁଡାଷରେ ଡାଲେବର ଅମେଉକାର୍ ଝିଦଶମଞ୍ଚର ଭ୍ରର୍ଜିନଅ, ଊନପୁରରେ ଆଦ୍ଦମାଡା ଭୂଲ୍ଲ ଡର୍ପିଡା । ଡହ୍ନ୍ ତେଜାଉଡଅ ଖର୍ଥକାକ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ, କ୍ତିପଥଗାପୂଡ ଡଖର୍ଷୁ ଭ୍ରରଡରେ, ଊନଖଦ୍ଦ ଡବଂଟ ଡଲେ ଊନପେଷ୍ଟଅ ମୋଗଲ ବାଦସାହାଙ୍କ୍ର ତୋଷାମଦରେ ଡର୍କ-ଭ୍ରଷାରେ ଭୂହାଇ ଭୂହାଇ ଡାମ୍ରକୂଟ, ଊବଡ, ଊଏନସିନ (Tientsin) ତୋକିଓ (Tokio), ଊଗ୍ରିସଡଟ (Tigris) ଭୂଙ୍ଗ ଊହାସନ, ଭୂର୍କ, ଝାନସ୍ଭ୍ରଲ, ଡାସ୍ମାନଅ, ତୋରନ୍ଟୋ, ତେଙ୍ଗି, ଭୂଭୂକଉନ୍, ଭୂହ୍ନନ ଭୂଲ୍ଲ ମର୍ମର ପ୍ରସ୍ତରର ଊମିକୋଷ ଡଳର ଝିପୁସ୍ତ ବା ତେଓ୍ୟାର ଓ ଡାପ୍ରି, ଊରବରରେ ଡ୍ୟାଗ କର, ଝିଦ୍ଦୂଡ, ଝିଚନାପଲ୍ଲ; ଡାଞ୍ଜୋର, ଝିବାଙ୍କୋଡ଼ ଓ ଝିନକମଲ୍ଲକୁ ଡରକାଳ ଭୂଲ୍ଲ ଡଡ୍ଗଲ୍ଲ । ଡହ୍ନ୍ ଡାମ୍ରଲପ୍ତିରୁ

ଢୁଷାଢୁର ହୋଇ ଢଡୁଣାପ୍ତୀ ଢରୁଧାର—ଢଡଲ ୯ରଣା "ଢପ୍ରପାଣି"ରେ ଢୁକ ହୋଇ ଢୁପ୍ରେରେ ନିବଜୁରେଣ, ନିବୃତ୍ତରଥେନ, ନିଢଙ୍କେଣ ଢାଗ୍ରପଥେନ, ଏରୋପ୍ଲେନେନ ଢେଲଙ୍ଗାବଜାର, ଢନକୋଣିଆ ବଗିଙ୍କ ଓ ଢେନ୍ନୁଲଡ଼ଙ୍ଗାର ଢାଡ଼ଖଣ୍ଡିରେ ଜାରବେଗରେ ଢାମ୍ରତୂଢ଼ ଡାକଭୁ ଢା ଛଏ ଢାଟିକ ଢଦ୍ଦ ମାରଲ । ଢାହା ଦେଖି ଢାଠକା, ଢାଠଙ୍ଗା ଓ ଢାଙ୍କବ ହେଲ୍ । ଢୁଲାକୁଠ, ଢାମ୍ରକୂଟେଢାବେଦାର, ଢଣ୍ଡକାରଢୁଲ୍ଲ ଢରଢରରେ ଢାଡ଼ଆରେ ଢାଡ଼ଆ ଢାଡ଼ଆ ଠଙ୍କାର ଢଣ୍ଡ ଢୋଢ଼ୁଛନ୍ତି । ଢାର ଢଜାବୀଜ ପାଛ ଢୁଲନାଘାନ କଲକଢା, ଢଢ଼ଢୁଲ୍ଲ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଢର୍ବୁ ବଢ଼ ଢୋମ୍ବାଢୃଢା ପୃଥ୍ୱୀର ଢମାଖୁର ବଢ଼ ବପଣୀ-ଢାଲିମ ଆମସ୍ଢାଡ଼ାମ, ଢସ୍ୱାପ୍ରାଣ ଜରକାଜ ଏନ୍ଟୱାର୍ପ, ଜାର୍ମ୍ମାନିର ହାମ୍ବର୍ଗ, ଢବୁଣଜାଥ ଢଲଗାମିନୀ ଢେମସ୍ ଜରସ୍ଥ ଲଣ୍ଡନ ଢଢ଼ଢୁଲ୍ଲ ଢୋଷଖାନା ଲିଭରପୁର ଓ ଢେଜାସ୍ଗର ନଭଇମ୍ବର୍କ ଢ ଅଛୁ; ଢା ଛଢ଼ା ଢାଢ଼କା ଢମାଖୁର ଢୁମୁଲ ଢାଢ଼ନାରେ ଢିନପୁର ହସ୍ତ ।

ବିଂଶଏକ (୧୯୩୧) ସାଲରେ ଢେଇଶ ଲକ୍ଷ (୬୩୦୦୦୦୦) ଠନ ଢମାଖୁ ଢୋମ୍ବନଧ୍ୱ ଢରଙ୍ଗ ହସ୍ତ ଢପନଢଲେ ଢାମଢ଼ା ଢୁଲ୍ଲ ଢର୍ଭୋହୁଢ । ଢହିଁରୁ ଢେସ୍ତର ଅଯୁତ (୭୩୦୦୦୦) ଠନ ଢେମିଶା ଆମେରିକା ଓ ଢେଷଠ ଅଯୁତ ଠନ ଢୌର୍ଯ୍ୟନିକ ଭାରଢର । ଢେଜାସ୍ଥାନ ଗ୍ରଇନାର ଢମାଖୁରଢ ଢର୍କ୍ଷମା ନାହିଁ ! ବିଂଶ ଦୁଇ ସାଲର ଢେଖାମ୍ବାନ୍ ବ୍ରିଟିଶଙ୍କ ଢୋଲା (Custom duty)ର ଢେଷଠି ନିୟୁତ ପାଉଣ୍ଡଭୁ ଢେଶିଢ— ଢେବେ ଢାର ଢୁଲ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ଢୁଲନା କରନ୍ତୁ । ଢେଇଶ ଲକ୍ଷ ଠନ ଢମାଖୁ ଢୁଙ୍ଗ ମେଢାସନ ଢୁଲ୍ୟ ଢୋଲା ହେଲ—ଢାହା ଢକ୍ଷଣେ ଢୁଲା ଢୁଲ୍ୟ ଭର୍ଭୋହୁଢ ହେଲ । ଢେଣେ ଢାଲଢମାଲଜାଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ ଢନ୍ୟୁନ ପ୍ରାପ୍ତ ୩,୯୩,୩୦,୩୦୩ ଠଙ୍କା ଢେଢାଲ ଓ ଢୃଣଭୁଟୀରରୁ ଢୁଲାଢୁଲ୍ୟ ଢୁରନ୍ତ ଭର୍ଭୋହୁଢ । ଢେଭଣ କୋଟିଙ୍କ ଢୋଢ଼ା ଢୋଢ଼ା କେଢେ ଢୋଢ଼ା ଢଣ୍ଡିଢପି ଢସ୍ଥର ଢୁଲ୍ୟ ଢଢ଼ ନେଇଛୁ ।

୧୬୪୮ ର ଭୂର୍କିର ଉଣ୍ଟିକଠା ଡେିମୁରଲଙ୍ଗଙ୍କ ଉଡ଼ାଉଢ଼ ଭ୍ରରଡ ଲୁଣ୍ଠନ ଭୁଲନାରେ ଉପ୍ପର ଡାମ୍ରକୁଠର ଉଣ୍ଡଚପା ଖବ ଓ ଖଯଡର ଡ ? ଡେବେ ଡାହା କପଭ ଭୂହାଇ ଭୂହାଇ ଡେନ୍ତୃମାଧ୍ୟ ହୋଇ ଉରଲ ଉଭୂଣଙ୍କୁ ଡାକଭୁକରେ ଡାଗା ଲଗାଉଛି ଡାହା ଉଦାଉଖ କସ୍ପାଉ ।

ଡାମ୍ରକୁଠ ଉଳଭୃପେ ଉଳପୁର ଉଦ୍‌ଗଦ କରୁଛି । ବିଡାପକାସ୍ଥ ବିଭୁବନଧ୍ୱଂସୀ-ଉମୋମଯ୍ ଧୂମ୍ରପାନ, ଅଘ୍ରାଣ ଓ ଚର୍ବଣ । ଉମାସ୍‌ଭ୍ରୋ ଉଦାଯ୍ ଦେଶକୁ ଉମାଖୁ ନେଇ ଉଡଲ ଉଠକା ଉମାଖୁ ପିକା ଭୂଣ୍ଡରେ ଡେଣ୍ଣୁଥିଲେ, ଡାହା ଦେଖି ଉଦାନାନ୍ତନ ଡୋଷାମୋଦପ୍ରିୟ ଡାମ୍ବୁଲକରଙ୍କ- ବାହା ଡାଠକା ହୋଇ ଡାପୂର୍ଯ୍ୟ ନ ବୂଝି ବସ୍ତ୍ରରେ ଡେଯ୍ୟାଳଷ ଡାଝିଆ ଭୂଛା ଉରଲ ଡୋଯ୍ ଅଣି, ଡାଙ୍କ ଡାଲୁରୁ ଉଳପା ଯାଏ ଉନ୍ତାଇ ଭୂମୁଲ ଉର୍ଜନ କଲ—"ଉରୁଣ ଉରୁଣୀ, ଉମାସଭ୍ରୋଙ୍କ ଉନୁ ଭୂଦ୍ଧ ଡାଉଛି— ଡାଙ୍କୁ ଭୂରଡ ବାହ୍ର କର" । ଉପୃରେ ଉମାସ୍‌ଭ୍ରୋ ଉତ୍କାଳୀନ ସମ୍ରାଟ ଉମୋଗୁଣୀ ଜାହାଙ୍ଗୀରଙ୍କୁ ଉମାଖୁ ଦେଲେ—ଉହିଁଉଷ୍ଟରୁ ସେ ବିଭୁବନମୋହନ ଭୂଣଦ୍ରୁମ ଫଳରେ ହୁକା ଓ ଭୂଣ୍ଡ ପାଇଁ ପିକା ଉଆର ଭୃପ୍ତି ପାଇଲେ । ଡାହା ଉହୁଁ ଡାଉଫ ସିଗାର—ସିଗାରେଟ୍, ଭୁରୁଟ, ବିଡ଼ି ଉଆର ହେଲ । ଡେଓ୍ୟାସ୍ଥ, ଉହୁଢ଼, ଉ୍ୟାଗୀ, ଉଭୂର ଡାପସ ଭୂଣ୍ଡରେ—ଡୋଢ଼ମୁହିଁ ଡେଣ୍ଟେଇ ଡାମ୍ବୁଲଭୂଙ୍ଗ ଭୂଣ୍ଡରେ ଡେଣ୍ଡା ଭୂଲ ଭୂଛ ବର୍ମା ଚୁରୁଟ ବା ଠର୍ଚ୍ଚି ଡୋଫା ଦଶିଲ । ଉମାଲଉଭୂଉଳଆ ବିବାଙ୍କ ବିପଣ୍ଡକାଳଆ କଦମ୍ବମୂଳଆ ଡାଙ୍କ ଉଟ୍‌ଦରରେ ଥିଲେ । ଉତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଭୂଣଧ୍ୱଜ-ମୁରଲୀ ଡେଜ ଡେଣ୍ଡାଚୁରୁଟ୍ ଭୂଣ୍ଡରେ ଉମ୍ବୁରେ ଉଷ୍ଟନ୍ତେ ଉରୁଣୀ ଭୂକ୍ମିଣୀନାଥ ବିଭୁଲନାଶିନୀ ନସ୍ୟରେ ଉନୁକୃଷ୍ଣ ସ୍ଥଧିକାଙ୍କ ଡାନ ଭୂଠାଇ ଥାଆନ୍ତେ । ଉମାଖୁ ଉତ୍କାଳୀନ ହୋଇଥିଲେ ବିଶ୍ଳୀ ବିଲୋଚନ ଡୋଷକାସ୍ଥ ଗଞ୍ଜିକା ଡେଜ ଡାମ୍ରକୁଠ ଭୂଣ୍ଡରେ ଡାଣ୍ଡବନୃତ୍ୟ କରୁ ଥାଆନ୍ତେ ।

ଡାମ୍ବୁଲରେ ଉମାଖୁର ଗୁଣ୍ଡ, ବସ୍ତୁକାସ୍ଥ ସୁରଡ ଗବ୍ଦ ଜରଦା, ଉଷ୍ଟୁଭୂଲ ଗୁଣ୍ଡି, ଡାଲୁବ୍ୱକଡୋଲା ଚୂନପଦ୍ର, ଉଖୁରଭୂଲ ଖଇକରେ ଉମାମ

ଲେକ ଉମଉମ ହେଉଛନ୍ତି । ଢରୁଣ ଓ କିମ୍ପୁଣ୍ଡିଗଣ୍ଡା ଉରଲଆଖି ଉରୁଣୀ, ଉଳପାରେ ଭଆର ଉମାଖୁ ଉନ୍ମତ୍ତା ଦାନ୍ତରେ ଉରଉରରେ ଦେଇ ଉସ୍ଫାଷ୍ଟ ଶୁହିଁଲେ ଶ୍ୱାସ ଅଣେ । ଉରଲମତ ଭୁଣ୍ଡିଆ ଉରୁଣ ଉରୁଣୀ, ଭୁରୁଭୁରଆ, ଉଲମୁର୍ଦ୍ଧା, ଠୋଉଲା, କିଉଲଠାରୁ ଭୃଣକୁଟୀରବାସୀ ସମସ୍ତେ ଉମାଖୁର ଠେଲଦଆ । ଉମାମ ଲେକଙ୍କ ନକଠରେ ସିଗାରେଟ୍ ଡବାରେ, ଭୁଣୀରରେ ଗାକ୍ଷଣର ଭୁଲ୍ୟ ଭଆର ରହୁଛି । ଉମାଖୁର ଗାକ୍ଷଣମ ବଷ କିଭାପଭାଗିକୀ ନକୋଟିନ୍ । ଭନଷଉ ଆଉନ୍ସ୍ ଉମାଖୁରେ ଭନ ଭନ ଆଉନ୍ସ୍ ନକୋଟିନ ଭୂନ ହୋଇ ଭସ୍ତିଛି । ଡେବେ ଡେଇଶ ଲକ୍ଷ ଠନ ଉମାଖୁରେ ଭାହାର ଉହବଲ କେଡେ ?

ଉମାଖୁ ଡେଣ୍ଡିଲେ ଭୁରନ୍ତ ଥକା ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଭାଜା ବୋଧ ହୁଏ—ଡେଣୁ ଭୃକ୍ଷଭାଙ୍କ ଲ୍ୟଭାରେ ଭୃପ୍ତିର ଭାଜମହଲ ଉଷଣେ ଭଆର ହୋଇ ଉଦ୍‌ଘଣୀଉ୍ ଶୁଲିଯାଏ । ଉତ୍ପରେ ଗାବ୍ର ନକୋଟିନ୍‌ରେ ଭାଜା ଘ୍ରାଣଶକ୍ତି, ଗାକ୍ଷ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି, ଉଠିକା ସ୍ୱାଦ ଶକ୍ତି, ଡେଜୀୟାନ୍ ଘ୍ରାଣଶକ୍ତି ଉଥା ଉପ୍ର ହଜମ କ୍ଷମଭା ଦ୍ରୁତ୍ ଉତ୍ତେଜିତ ହୁଏ । ଉଣ୍ଡି ଭାତେ, ଭୃଷା ଡେଜ ହେଉ ଡୋମ୍ବରେ ଭୃପ୍ତି ନ ହୋଇ ଭାଡ୍-ସନ୍ତାପ-ଉରଙ୍ଗ ଦୂର୍ ଅସେ । ଉରଲମତ ଉରୁଣ ଉରୁଣୀ ଭାଜନ ଡୋଡ଼ରେ ଭାଷ୍ଟ କଳ ଉମାଖୁ ଡେଣ୍ଡି ଉନ୍ମସ୍ତ ହୋଇ ଭାକର୍ ଗାକ୍ଷଣବୃଦ୍ଧି ହଜାନ୍ତି । ଉହିଁ ଉତ୍ତାବଡ଼ ଭଆର ହୋଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଭାକର୍ ସ୍ନାୟୁଉନ୍ତ୍ରୀ ଭାନ୍ତ ହୁଏ । ଭୂଠ ପଥର ଭୁଲ୍ୟ ହୋଇ ଭୃକ୍ଷ ଉପ୍କର ସାଜ ଉନ୍ତୁବାୟୁ ଭୁଲ୍ୟ ଗାର୍ଯ୍ୟକ୍ ଗଭ କର ଭୃଣଧାନ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି; ଉତ୍ଫଳରେ ଉରୁଣଗାର୍ଥ କିଷ୍ଟୁର ଗାୟକ ଉ୍ୟାଗୀ ଦ୍ୱିଷାମତ ଗାକ୍ଷି ଉରୁଣ ବୟସରେ ଉମାଖୁ ପାଇଁ ଭାଉଙ୍କ ଉହବଲ ଡୋଷରଫ କରଥିଲେ ।

ଉଉଲ୍ ଧୂଆଁରେ ଡୋବ୍ ଭଆର ଘର ଭୁଲ୍ୟ ଭାଜା ଫସଫସରେ ଉତ୍ତାବଡ଼ କାଶକଫ, ଉଚ୍ଚୋଃଧିକ ଶ୍ୱାସକଶ୍ୱାସ, ପରେ ଉକ୍ଷକ ଯକ୍ଷ୍ମା ଭୁମୂଳ ଭାଣ୍ଡବ କରେ । ଭଲ ଭଲ କର ଉନୁ ଭୂକ୍ଷ କର ଉନ୍ସାସ୍ ଉଡେଇ କିହୋଷ ଅଣେ । ଉଥାପି ଉହିଁରେ ଭୃପ୍ତ ନ ହୋଇ ଉକ୍ଷକ ଉମାଖୁ

ଢଦ୍‌ଗଢ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଢ୍ୱକ୍‌ସାର କଋ ଟାବ୍ରାକ୍କନର ଢମାଦ ଘଝାଏ । ନ୍ଦପା ଢେଜ ଢୁଛ ପାଗଲ ହୁଏ । ଢବୁଣ ଢରୁଣୀ ଡିନଙ୍କୁଲଢୁ ଢାଢ଼ଢ ହୁଅନ୍ତି । ଢନୁପ୍ରାଣ ହୃଢପିଣ୍ଡ ଢାଲଘାନ ହୁଏ—ଢରଢର ହୋଇ ଢୁନ ହୁଏ—ଢୁନ ହୋଇ ଢକ୍ଷାବଢ଼ ଢରଢର ହୁଲେ । ନ୍ଦିଢାପରେ ଢାପିଢ ଢନୁ ମୃଗୀ-ଗ୍ରସ୍ତ ହୁଏ । ଢଲ ଢପର ଢୋଫା ଓଠ ଢ୍ୱକ୍‌ରେ, ଢଝକା ଜବାଢ଼ଢରେ, ଢୁଣ୍ଡରେ, ଢଣ୍ଢିଢପା କେନ୍‌ସାର ହୁଏ । ଢେବେ ଢହିଁଢ଼ୁ କ ଏାଣ ନାହିଁ ? ଢମାଖୁର ଢ ଢପକାର ଢଦ୍ୱବଲ ଢଲେ । ଢୁଠରେ ଢଣ୍ଡିବଣରେ ଢଢ୍‌ଷଣାଢ୍ କୋଷ୍ଠ ଢଲେଇ ନ ଆସିଲେ ଢମାଖୁ ଢ୍ୱସ୍ଥ ଢଢ଼ ଅଣେ । ଢେଣେ ଢହ୍ନି ଅଭ୍ୟାସ ଢମ୍ପାପଝା ନଏ । ଢେଣୁ ଢାର ମାୟ୍ବା-ଢାନପୁସ୍ତର ଢାନ ଢୁଝାଇ ହୁଏ ନାହିଁ; ଢେଜସ୍ୱୀ ନ୍ଦିପୁରବିଜୟୀ ଢ ଢାଙ୍କୁ ଢେଜ ପାର ନାହାନ୍ତି ! ଢନୁଢତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶୀ ଡାକ୍ତର ଢସାରଞ୍ଜନ ଘୋଷ ଢନ୍‌ଢାଢ଼ଢ Nurnbergରୁ ଢର୍ଜମା ଢଆରଛନ୍ତି । ଢୁଲନାଘାନ ଫରାସୀ ବୈଜ୍ଞାନିକ-ଢପନ Jean Nicot ଢେରଶ ଓ ଡିନଶ ଅବ୍ଦରେ ଢଳସି ଟାବ୍ରାକୋଟିନ ବାହାର କଋ ଢାତ୍ତ୍ୱବ କଲେ । ଢାହାର ଢର୍ଜନ ଢାଲେବର, ଢାସ୍ମୁଣୀ, ଢପ୍ର ଓ ଢୁଷାରପନ୍ତ୍ରୀ ଢମାମ ଲୋକଙ୍କ ସମାନ । ଢର୍ଜନପଝୁ ଢୁଷର ଢୋଲପାଡ଼କାସ୍ତ୍ରୀ, ଢନ୍‌ନ୍ଦାସକ Leo Tolstoy ଢମାଖୁ ଢାଡ଼ନ ଢସ୍ପୃର ହୋଇ ଢାହାର ଢେଜଙ୍କୁ ଢଢ଼ ପାର ନ ଥିଲେ । ଢେଜସ୍ୱୀ ଢସୀ ବଣ୍ଢାମିଶ୍ର ଢୁଲ୍ୟ ଢାସୀ Bismarkଙ୍କ ଢର୍ଜନ ଢ୍ୱସ୍ଥ ସିଗାରେଝରେ ଢୃପ୍ତହୁଏ, ଢରଲଯାଏ । ଡିନପୁରନ୍ଦାସକ ଢେଜସ୍ୱୀ ଢପନ ନେପୋଲିଅନ ଟାବ୍ରାଢମ ଢନୁକ୍ଳେଶରେ ଢୋୟ୍ବାଢୃଢା ସେଣ୍ଟହେଲେନାରେ ଢୁଛ ନାଷଦାନ ଢ୍ୟାଗକର ନ ଥିଲେ । ଢଦ୍ରୂପ Schiller ଢଥ୍ୟରେ ଢନ୍ମୟ ହୋଇ ଢୃପ୍ତିପାଇଁ ଢୁଛ ନାଷଦାନଙ୍କୁ ଢୋଷାମଦ କରୁଥିଲେ । ଢୋଢ଼ା ଢୋଢ଼ା ପୁସ୍ତକ ଢଆରକାସ୍ତ୍ରୀ Beethoven ଢମାଖୁ ଧୂଆଁରେ ଢମାମ କୋଠରୀ ଢମସାଛନ୍ନ କଋ ଢାରଫ ଢାଜା ଢଥ୍ୟ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଢାଢ଼ା ଢାଢ଼ା ଢୋଫା ଢୋଷକାସ୍ତ୍ରୀ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖକ ଶରଢଚନ୍ଦ୍ର ଢୋସ୍ତ ଢୃଣସ୍ତଜ-ଫଲ ହୁକା ଢ୍ୟାଗ ଢୁମୂଳ ବ୍ୟାପାର ମନେ କରୁଥିଲେ । ଢୁମୂଳ ଟାବ୍ରା

ସ୍ୱାଜୀତକୁ ତାମ୍ରକୁଟ ଚେଣ୍ଡି ଖାଣ୍ଣୁବୁଦ୍ଧି Laval ଦୁରନ୍ତ ତୁକାର କରୁଥିଲେ ।

ସୁତରାଂ ତାମ୍ରକୁଟର ଉଦ୍ୱୋଧାନ ପାଇଁ ସମୂଳ ଭୂଙ୍ଗଭଦ୍ରମନବଳ ଦୁରନ୍ତ ଦରକାର । ତ୍ରିରଙ୍ଗ ପତାକାତଳେ ତମାଖୁ ନସ୍ତ ହୋଇଥିଲ କନ୍ତୁ ଛଅ ମାସ ପାଇଁ ।

ଅତଃ ତରୁଣ ତମ୍ୱାଖୁଲସି ଧର ତନ୍ମୟ ହୋଇ " ତନମ୍ୟେ ତାର ତାରଣୀ " ବୋଲି ଜପ କଲେ ତଲେ ହେଲେ ତାମ୍ରକୁଟର ତାଡନ ନିଶ୍ଚିତ ।

ପାନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପ୍ରଭୁପ୍ରଭାବିତ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରହରାଜଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ପ୍ରଜାପତି-ସ୍ଥାପିତ "ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର-ଭାଷାକୋଷ"ର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠପୋଷକ, ପ୍ରଦୀପ-ଦୀପକ-ପାଳିତ ପ୍ରଦେଶରେ ପ୍ରତିଭା-ପ୍ରସବିନୀ ବୀଣାପାଣିଙ୍କୁ ପ୍ରଣିଧାନ ପ୍ରଣପତ୍ୟ ପାଇଁ ପଣ୍ଡିତକୁଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ପ୍ରତିଷ୍ଠାବାନ 'ପଦ୍ମପାଖୁଡ଼ା'ଙ୍କ ପ୍ରଣେତା ପରିଚିତ ପଦ୍ମଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ପଟ୍ଟପୁରୋଧା । ପରିପାଟୀପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଷଦ୍ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ପରିଚ୍ଛନ୍ଦାନୁବର୍ତ୍ତୀ ପହଁଞ୍ଚି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପରିମୁଣ୍ଡାଯାଇ ପରିତାପ-ପରିପ୍ଳୁତ ପ୍ରାଣରେ ପାଳେ ପୁରାତନ ପ୍ରଥାରେ ପାନର ପୂଜା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦଚ୍ୟତେ
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ।

ପୁରାକାଳରୁ ପାନ ପ୍ରଚଳିତ । ପଞ୍ଚମୁଖ, ପାର୍ବତୀ-ପତି, ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ-ପିତା, ପଙ୍କ୍ତିରଥ, ପଙ୍କ୍ତିବାହୁ, ପାନପ୍ରିୟ, ପାନପାଇଁ ପାଗଳ କି ନା ପ୍ରଶ୍ନର ପରିକଳ୍ପନା ନାହିଁ; ପରନ୍ତୁ ପଞ୍ଚଦେବତା ପୂଜାରେ, ପଞ୍ଚମହାଯଜ୍ଞରେ, ପିତୃପିତାମହଙ୍କର ପିଣ୍ଡ ଦାନରେ ପାନ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଥା ପୁରାକାଳରୁ ପ୍ରଚଳିତ । ପୁନଶ୍ଚ ପଞ୍ଚାମୃତରେ, ପ୍ରଜାପତି ଓ ପଣ୍ଡିତ ପରିଷଦରେ, ପଞ୍ଚମକାରରେ, ପୁଅଣିଢରେ, ପିକ୍‌ନିକ୍ (Picnic) ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରମୋଦ-ଭୋଜୀ ପ୍ରାନ୍ତରେ, ପରପୁଷ୍ଟା ପୁରରେ, ପୌରୋହିତ୍ୟମୁଖରେ ପାନ ପିକ ପଚ୍ ପଚ୍ । ପାରାଡାଇଜ୍ (Paradise) ପୀଠରେ ପିକପ୍ରିୟ, ପିକବଲ୍ଲଭ, ପିକରାଗ, ପ୍ରେୟସୀମୁଖ, ପକ୍ୱାମ୍ର ପାନ ଭୋଜନ ପରେ ପାନର ପ୍ରତ୍ୟାଶୀ । ପ୍ରଣୟୀ ପାତ୍ରପାତ୍ରୀ ପରିଣୟ-ପରିକଳ୍ପନାର ପରମ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଇଁ ପାରମ୍ପରିକ "ପାନଠେକା" ପ୍ରଥା ପାଖରେ "ପେପାର ରେଜେଷ୍ଟ୍ରେସନ" ପରାଭୂତ । ପାନଠେକା ସମୟରେ ପକା ହଅ ପାନ (ସୁଟେବୁଲ ରୁପେଲ) ପାଟିରେ ପୂରାଇଲେ ପରକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଟିରୁ ପାଠଲ ପଯୁଂପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରସରୁଥିବ । ପଙ୍କ୍ତିବାହୁପୁଷ୍ଟ ଲଙ୍କାର ପ୍ରଣୟୀ ପାଣିପୀଡ଼ନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଣୟିନୀଙ୍କୁ ପାନ

ପ୍ରେରଣ କରେ । ପାନ ପାର୍ଶ୍ୱିଦ୍ୱାରା ପୂଜିତ ହେଲେ ପରିଣୟ-ପ୍ରସ୍ତାବ ପାକଲ ହୁଏ; ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହେଲେ ପଣ୍ଡିତଂମନ୍ୟ ପଙ୍ଗପାଲ ପ୍ରାୟ ପେଗ୍‌ହୋନଅ ବୋଟାନକେଲ୍ ଉଦ୍ୟାନରେ ପରିଭ୍ରମଣ କରି ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୁଏ ।

ପାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହିନ୍ଦୁ-ପଠାଣର ପ୍ରୀତି ପ୍ରକାଶର ପ୍ରତିମା । ପ୍ରତିବେଶୀର ପ୍ରତିବାଦର ପ୍ରତିକାର ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ପ୍ରତିପାଦନ ପାଇଁ ପ୍ରୀତିର ପ୍ରତିନିଧି ପୀର ପ୍ରତିଭୂତ ହେଲେ । ପୂଜାରେ ପ୍ରଧାନ ହେଲା ପାନ, ପକ୍ୱରମ୍ଭା ଓ ପ୍ରଭେଦହୀନ ପ୍ରତିବେଶୀର ପ୍ରୀତିର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତ୍ୟୟ ପାଇଁ ପବିତ୍ର କ୍ଷିର୍ଣ୍ଣୀର ପ୍ରଚଳନ । ପ୍ରତି ଘରେ ଏହିପରି ପାନର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଭାବ ପ୍ରସାରିତ । ପାନର ପର୍ଯ୍ୟାୟ—ପଦ୍ମଭୃଙ୍ଗା ୱାରଙ୍ଗୁଳ, ପାଲୁଅପ୍ରିୟ ଛଞ୍ଚ, ପଶୁଗନ୍ଧ-ପାସୋରା କର୍ପୂରକାନ୍ତି, ପାଗା, ପଦ୍ମୁଃସ୍ୱଲ ମଦେଇ, ପୃଥୁଲ ନରସିଂହପୁରୀ, ପାଥେୟ ପରମହଂସୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର—କଲ୍ୟାଣପୁରଅ ମେନକା ପ୍ରଭୃତି ।

ପାନର ପରିପୂରକ Phenol ପାନରେ ପିହିତ କୋକେନ ପରି Arakine ପୂରି ରହିଛି ।

ପାନର ପ୍ରଶସ୍ତିରେ ପବିତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ପ୍ଲାବିତ । ପାନବଟା, ପିକଦାନ ପ୍ରତି ଜନେ ପ୍ରତି ଘରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ପାନ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ପାଲୁଳ କଲେ ପରିଣାମରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପତନ; ପୁଣି ପାରଦ ପ୍ରଭା ଦଶନ ପନପରିବା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ପାକଲ ଜନ୍ମି ମଞ୍ଜି ପରି ପ୍ରକଟିତ । ପାଟି ଦନ୍ତପଂକ୍ତି ଫୁଲି ପୂଜ ପଡ଼େ, ପଶ୍ୱାସ ହଏ, ପୂତିଗନ୍ଧମୟ ହୁଏ । ପରିଶେଷରେ ପାଷାଣପେଷା ପୋଡ଼ପିଠା ପୋଇଖଡାଖିଆ ପରିପୁଷ୍ଟ ଦାନ୍ତ ପବନରେ ପତାକା ପରି ପୁନଃ ପୁନଃ ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ପଟାପଟ ପଡ଼ିଯାଏ, ପାର୍ଶ୍ୱିଭୂଟି ପରି ପୂରିଥିବା ଗାଲ ପାଲୁଅ ହୁଏ । ପାକସ୍ଥଳୀର ପାକରସ ଓ ପରିପାକ ଶକ୍ତିର ପଶ୍ଚତ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ପେଟକୁ ପାଳୁଅ ପକ୍ଷେ ନାହିଁ କ ପୋଷେ ପିମ୍ପୁଡ଼ିବାସପ୍ରସୂତ ପୂପ ପାୟସ ପେଟରେ ପଶିଲେ ବ ପେଟି ହୋଇ ପାରେ ନାହିଁ । ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ପିତ୍ତଜ୍ୱଡ଼ା, ପତନ, ମୂର୍ଚ୍ଛା, ପୋକଶୀ ଦାନ୍ତାଦିର ପ୍ରକୋପ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । Parke Devis Company Paste ଅଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପଇସା ନେଇ ପକ୍କା କରେ ।

ପର ପ୍ରଚୁର ପଇସା ପାଏ । ପାନବାଲା ପାନ ପତର ବଢ଼ା ପକ୍କା ପ୍ରାଚୀର କଲେଣି । ପ୍ରାକୃତିକ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଅଣା ପଇସା ପାନ ପିକରେ ପଡ଼ୁଛି । ପାନର ପ୍ରତିବେଶୀ ପିକା କଥା ପଚାରେ କିଏ ? ପୁରୀ ପାରଲା ପ୍ରାନ୍ତପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ନୂତନ ପ୍ରଦେଶରେ ପାନ-ବରଜୀଙ୍କ ପରତାପ ପରପନ୍ଥି ଦେବ ପରୀ !

ପୁନରପି ପରିମିତ ପାନ ବ୍ୟବହାର କଲେ ପାଟିର ପୂଜାପଢ଼ା, ପଚାଗନ୍ଧ, ପଗ୍ ଧା ଭଲ ହୁଏ । ପ୍ରସାରିତ ପାକସ୍ଥଳୀର ଡସ୍‌ପେପସିଆ ପରୀଭବ ପାଏ । ପିତା କଷା ସ୍ୱାଦ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୁଏ । ପାକାଗ୍ନି ପ୍ରଚଣ୍ଡ ହୁଏ । ପାନ ପାତିଲେ ପ୍ରବଳ ମୁଣ୍ଡ ବ୍ୟଥା ପଳାଏ । ପୁରୁଣା ଗଳାଘାତ ପାକରସଗ୍ରନ୍ଥି ପରୀସ, ପ୍ଲୁରିସି, ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଶ୍ୱାସ କଷ୍ଟ, ପୀଡ଼ିତ ଯକୃତପ୍ରଦାହ ପ୍ରଶମିତ ହୁଏ ।

ପଲ୍ଲଶନଯୁକ୍ତନଶୂଳ, ପିଜାସପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଦାହ, ପର୍ଣ୍ଣିରସ ପାତନରେ ପ୍ରହୃତ ହୁଏ । ପାନର ପରିମିତ ବ୍ୟବହାରରେ ପାନର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୀୟୂଷ ପାନ ହେଉ ।

"ତାମ୍ବୂଲଂ କଟୁତିକ୍ତ ମୁଷ୍ଣମଧୁରଂ କଷାୟାନ୍ୱିତଂ
ବାତଘ୍ନଂ କ୍ରିମିନାଶନଂ କଫହରଂ ଦୁର୍ଗନ୍ଧଦୋଷାପହଂ ।
ବକ୍ତ୍ରସ୍ୟାଭରଣଂ ବିଶୁଦ୍ଧକରଣଂ କାମାଗ୍ନିସନ୍ଦୀପନଂ
ତାମ୍ବୂଲସ୍ୟ ସଖେ ତ୍ରୟୋଦଶଗୁଣା ସ୍ୱର୍ଗେଽପ୍ୟମୀ ଦୁର୍ଲଭାଃ ।"

ପରିଶେଷରେ ପାନ ପ୍ରେମୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ପ୍ରବନ୍ଧର ପ୍ରତିବାଦ ନ କରି ପ୍ରାଣପ୍ରାୟୁଷ୍ଟିଭିରେ ପାନ ପୋଟଳାକୁ ପକେଟରୁ ପଦାକୁ ପକାନ୍ତୁ, ନ ପାରିଲେ ପରିମିତ ପାନଖିଆ parctise କରନ୍ତୁ । ପରେ ପରଜୀବନରେ ପରିତାପ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ—କାରଣ ପାନର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପରିଣାମର proof ପରମାପୁ ପୁତ୍ରବା ପୂର୍ବରୁ ପାକୁଅ ପାଟି ।

"ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦଚ୍ୟତେ
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ।"

ବାୟୁ ବରୁଣ ବାର୍ତ୍ତା

ବାହନମ୍ ବୃଷଭୋ ଯସ୍ୟ
ବାସୁକୀ କଣ୍ଠଭୂଷଣମ୍
ବାମେ ଶକ୍ତିଧରମ୍ ଦେବମ୍
ବ କାରାୟ ନମୋନମଃ

ବିଶ୍ୱମ୍ଭର, ବାରୁଣୀ-ବିରୁପାକ୍ଷ ! ବରେଇପାଣି ବାଉପାତବ୍ରତ ବିଷକଣ୍ଠ-ବୈଶ୍ୱ-ବିଜୟ-ବାନା-ବିଭର୍ତ୍ତା ବୀରଭୂମି ବାରିପଦାସ୍ଥ ବିଦ୍ୟା-ବାସରରେ, ବାଉଧ୍ୱସୁଧା-ବିମର୍ଦ୍ଦିତା ବୀଣା-ପାଣିଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ବରଣ ପାଇଁ ବିପ୍ରବର ବରଣୀୟ ବରବକ୍ତା ବଡ ଦାଣ୍ଡର ବପୁବନ୍ତ ବୟସ୍କ ବଡ ପଣ୍ଡିତ ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କୁ ବଡ ବଗ୍ରତରେ ବର ଅଛୁଁ । ବୃଷଭାଷଣରେ ବିନୀତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି, ବାଞ୍ଛାବଣ୍ଠ ବାଞ୍ଛାପୂରଣେ ବିଘ୍ନ ବିନାଶ ପାଉ ।

ବୃଷଭାସନ ! ବାୟୁ-ବରୁଣ-ବାର୍ତ୍ତାର ବିକାଶ ବା ବିଳାସ ଭୂମର ବଗଳାଙ୍କବିନାଶନ, ବିଷକଣ୍ଠେ ଧାରଣ ବା ବ୍ୟୋମକେଶ ବେଶରେ । ବୈଶେଷିକରେ ବାୟୁ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି । ବାୟୁର ସପ୍ତ ବେଦ :— ଆବହ, ପ୍ରବହ, ଉଦ୍‌ବହ, ସବହ, ବିବହ, ପରିବହ ଓ ପରାବହ ।

ବାୟୁ ବ୍ୟୋମରେ, ବଳସଦ୍ମରେ, ବନସ୍ଥ, ବସୁଧା, ବେଷ୍ଟୁସ୍ଥା ବା ବିପ୍ର-ଲବ୍ଧା ବାସରେ, ବନ ବିବରରେ, ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ବ୍ୟାପିଛି । ବୀରବର, ବାଳକ, ବାବର, ବିଶାର, ବକ, ବାସୁକୀ, ବରଟା ବାୟୁବିନା ଦଣ୍ଡେ ବଞ୍ଚିବେ ନାହିଁ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ବସୁଧା ବାରିରେ ବିଶାରବତ୍ ବୁଡ଼ିଛି । ବସୁଧାପୃଷ୍ଠରୁ ବାୟୁର ବ୍ୟାପ୍ତି ବହୁଦୂର—ବାରିପଦାରୁ ବୋଷ୍ଟନ୍ ବା ବହୁତ ବେଶି । ବାୟୁ ଗୃପବିଶିଷ୍ଟ । ବିକ୍ଷିପ୍ତ ବାୟୁକଣା ବୋଝବହି ଗୃପା ବିପଦରୁ ବ୍ୟାହତ ଦେଉଛି । ବାୟୁର ଗୃପମାନଯନ୍ତ୍ର ବେରୋମିଟର ବାୟୁର ବିଭିନ୍ନ ବେଶ ବ୍ୟକ୍ତ କରେ । ବିଧୁବ ଉତ୍ତାପ ବା ବରଫାବସ୍ଥାରେ ବାୟୁର ବିଭିନ୍ନ ବର୍ତ୍ତନ ଘଟେ । ବାଣିଜ୍ୟ ବାୟୁ, Belt of calm,

Brave West, ବର୍ଷାବାହୀ ମନ୍‌ସୁନ୍, Bora ଓ Blizzard ଆଦି ବହୁବିଧ ବାୟୁ ବହୁଅଛି । ବାତାବର୍ତ୍ତେ Buys Ballot's law ବା ବିଧାନରେ ବାୟୁ ବହି ବିଧିମତ ବର୍ଷା ବର୍ଷୁଅଛି, ବିଶେଷତଃ ବଡ଼ଦେଉଳ ଦେଶରେ । ବାୟୁ ବେଳେ ବିନୟୀ, ବିନତ । ବେଳେ ବିଦ୍ରୋହୀ । ବିକଟ-ନିନାଦରେ ପ୍ରବଳ ବାତ୍ୟା ବୁହାଇ ବିଭୀଷିକା ସୃଷ୍ଟି କରେ । ବେଳେ ବେଳେ ବାତୁଳ ନ ହୋଇ ବଡ଼ ଧୀର ବିଶ୍ରାନ୍ତ ଓ ବିମୋହନ ବେଶରେ ବିମୁଗ୍ଧ କରାଏ । ବାୟୁ ବାସବନ୍ଧ, ବାର୍ତ୍ତା ଶବ୍ଦବାହୀ । ବ୍ରଡ଼କାଷ୍ଟରେ ବଡ଼ ଚଞ୍ଚଳ ଶବ୍ଦ ବହନ କରେ । ବାୟୁ ବିଦ୍ୟୁତ ବିଳାସରେ ବେତାରରେ ବର୍ଲିନ, ବ୍ରାଜିଲ, ବ୍ରେନ, ବ୍ରିଟେନ, ବେବିଲୋନ, ବମ୍ବେ, ବାଉପଦା ବା ବଗଶାମଲ-ଗଡ଼ର ବ୍ୟବଧାନ ବିଉହ୍ନତଭାବେ ବାଗ୍‌ବିତଣ୍ଡା ବାଣୀ ବା ବକ୍ତୃତା ବରାବର ବହନ କରୁଛି । ବେଲୁନରେ ବିମାନ ବିହାର, ବ୍ୟୋମଯାନରେ ବ୍ରେନ, ବର୍ଲିନ, ବମ୍ବ-ଶକ୍ତିର ବିହାୟସ-ବରାହବରେ ବିପ୍ଳବ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେବାରୁ ବୈବସ୍ୱତପୁର ବିପନ୍ନ ଭାବୁଛି । ବାରିନିଧି ତଳେ ବାୟୁବାହୀ ବେଗ୍ (air bag) ବହି ବିସ୍ମୟକର ବୈଜ୍ଞାନିକ ବ୍ୟାପାରରେ ବ୍ୟାପୃତ ଦେଖି ବାରିଭୂତବାସୀ ବିଣିକ୍‌ସେନ ବିସ୍ମିତ । ବନ୍ଦୁକ ବିସ୍ଫୋଟକ ବାୟୁଦ୍ୱାରା ବିସ୍ତାରିତ ହୁଏ । ବାତକମ୍ପନରେ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର, ବାତବିବର୍ତ୍ତନରେ ବାତଚକ୍ରଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ହୁଏ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ବ୍ୟାପୀ ଥିବାରୁ ବସୁମାତା ବିପନ୍ନା ନୁହେ । ବାୟୁ ବିବର୍ଣ୍ଣ, ବିସ୍ୱାଦ, ସ୍ପର୍ଶବିହୀନ ବା ବିମିଶ୍ର ବସ୍ତୁ । ବାୟୁ ବିଶ୍ରାମଶୟନରେ ବିବ୍ରତ କର୍ମରେ ବରାବର ବିଦ୍ୟମାନ । ବାୟୁ ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତୁବିଶିଷ୍ଟ । ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ବିଶିଷ୍ଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବ୍ୟାରନ ବୁନ୍‌ସେନ୍ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବାହାର କରି ବିସ୍ମିତ କଲେ, ବାୟୁ ବିନା ବଞ୍ଚିବା ବ୍ୟର୍ଥ ଭାବନା । ବିମୁକ୍ତ, ବିଶୁଦ୍ଧ, ବିସ୍ତୃତ, ବିଲୋଡ଼ିତ ବାୟୁ ବିଶେଷ ଉପକାରୀ, ବ୍ୟାଧି ବିଦୂରିତକାରୀ । ବାୟୁ ସାଧନାରେ ବୈରାଗୀ ବିଜନ ବିପିନରେ ବସୁଧା ତଳେ ବିଶୁଷ୍କ ହୋଇ ବହୁକାଳ ବଞ୍ଚୁଥିଲେ ।

ବିକୃତ ବିଦୂଷିତ ବିଷ ବାୟୁରେ ବସନ୍ତ, ବାତକଫ, ବିଷମ ଜ୍ୱର ବାୟୁଶୂଳ, ବେକଗ୍ରନ୍ଥି-ବ୍ୟଥା, ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତକାଶ ଶ୍ୱାସ, ବିବ୍ରତକ ଅମାଶୟ, ବିନାଶୀ ଡ଼ିପଥିରିଆଦି ବ୍ୟାଧି ବିତ୍ପାତ କରେ । ବ୍ୟୋମକେଶବିଜୟୀ ଯକ୍ଷ୍ମା ବ୍ୟାପେ ।

ବାୟୁରେ ବିଭାବହୁବିଭା ବିଚ୍ଛୁରିତ ହେବାରୁ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟୋମ ନୀଳବେଶରେ ବିମୋହିତ କରି ବ୍ୟାସକୁଣ୍ଠ ଦେଖାଏ ।

ବ୍ରହ୍ମା ବିଳବିଲେଇଲେ ବେଦ । ବେଦୋପନିଷାଦାଦି ବିଦନ୍ତି ବିସ୍ତୃତ ବାରିଧିରେ ବାୟୁ ବିଶ୍ୱ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଭାସିତ । ବାଇବେଲ୍ ବୋଲନ୍ତି, ବିଭୁବାଣିରେ ବିଭା-ବସୁଧା-ବିଭାବସୁ ବିରାଜିତ, ହବା ବିଭାବରୀ ବିଭକ୍ତ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ବୋଲନ୍ତି, ବସୁଧା ବହ୍ନିବିଭ୍ରାଜିତ, ବିଜ୍ୱଳ, ଦ୍ରବୀଭୂତ । ବହୁଦିନ ବିଜୀନ, ବିଦ୍ରୂମବର୍ଣ୍ଣି, ବାରିବ୍ୟାପ୍ତ ରହିଲା । କ୍ରମେ ବସୁନ୍ଧରା— ବିନିର୍ଗତ ତାପ ହେବାରୁ ବିରୂଢ଼ ବନସ୍ପତି, ବିପିନ ବହୁଳ ହେବାରୁ ବାସୋପଯୋଗୀ ହେଲା ।

ବିଭା ବ୍ୟତିରେକେ ବିଷ୍ଣବା ବାତୁଳତା । ବିଳୟ ବିଳମ୍ବ ବିଜ୍ଞାନ-ବିଭାବସୁ, ବିଧୁ ବୃଧାଦି ଗ୍ରହ, ବିମ୍ବାଠ (ଛାୟାପଥ) ନକ୍ଷତ୍ରାଦି ବିଜ୍ୱଳ ରେଡିୟମ, ଅରୋରା ବୋରିଆଲିସ, ବିଲୋଳ ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତା, ବର୍ତ୍ତିକା, ବିକଟେ ଖଦ୍ୟୋତ ବି ବିଭା-ବିତରଣବିଳାସୀ ବିଭାବନ୍ଦଗଣବରିଷ୍ଠ । ବନ୍ଦବିଭାବସମ୍ପାତରେ ବିବିଧ ବିଚିତ୍ର ବିମ୍ବ ବିମ୍ବିତ ହୁଏ । ବାୟୁସ୍ଫୋଟ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିକମ୍ପନରେ ବିମ୍ବାଣୀରେ ବିଶ୍ୱ ବିମୁଗ୍ଧ ।

ବିଶ୍ୱଭାଣ୍ଡର ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା ବିଡାଳ ପରି ବୃକ୍ଷ ବିହଙ୍ଗମଙ୍କୁ ବା ବିକଟେ ବସ୍ତୁ ଉଦରସ୍ଥ କରି ବିନ୍ଦୁ-ବିସର୍ଗ ଅବଗତ ବିନା କରିବା. ବ୍ଲାଉଜ, ବ୍ରେସଲେଟ-ବ୍ରୋଚ-ବେଣିନୀ ବିଠପୀର ବ୍ରୀଡ଼ାକର ବିଗୁପ୍ତ ବ୍ୟାପର ବାନ୍ଧକନେୟ ଭ୍ରୂଣ, ବିଷମବ୍ୟାଧି ଛବି. ବିଶ୍ରୁତ ଝାର୍ଣ୍ଣି Rontgen ବିଭାତରେ ବିଘଟଲେ ବିଘଟିତ କରାଇ ବିଭ୍ରମ, ବିଭ୍ରାଠ ବିଭାଜିତ ଓ

ବିରଞ୍ଜିତ କରାଇ ବିଶ୍ରାମ ବର୍ଷୁଛି । ବିଭାବସୁ ବିଦ୍ୟୁଦ୍ଦ୍ୱାର ବିଚିତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣବିଳାସରେ ବିଚିତ୍ର ବିକଟ ବ୍ୟାଧିର ବିନାଶ ଘଟାଉଛି । ବିକଟେ ବାଳକ ବଟୁ, ବୃଦ୍ଧ, ବହୁସମ୍ଭବବିଳାସୀ ବ୍ୟସନୀ ବ୍ୟାଧିରେ କ୍ଷୀଣାଙ୍ଗ-ବିକୃତ, ବିଶେଷତଃ ଖାଦ୍ୟାନ୍ୱେଷଣ ବନ୍ଦ କରି ବସିଯାନ୍ତି । ବିଜ୍ଞବାଗ୍ମୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରରେ ବନ୍ଧୁ ବ୍ୟବଧାନ ବା ବିମାନବାସୀ ବୁଧାଦି ବିଦୃଷ୍ଟ ହୋଇ ବିସ୍ମୟ ବୃଦ୍ଧି କରୁଛନ୍ତି ।

ବିଲୋଳନରେ ବିଳାସ ବିଗ୍ରହରେ ବିଶ୍ୱର ପରିବର୍ତ୍ତିତାପତିତ ବିଚିତ୍ର ବିଭବରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଚିତ୍ରକର୍ମୀ Baptista Porta ଫଟୋଗ୍ରାଫି ବିକାଶ କରି ବିମୁଗ୍ଧ କଲେ ।

ବିରବର୍ଣ୍ଣିନୀ, ବକ୍ଷ-ବସନ-ବିଭଙ୍ଗ, ବିରାଗ, ବଦନବିନୋଦ ଭ୍ରୂବିଳାସରେ ବିମୋହିତଚିତ୍ତ ବିରମାନବ ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତାନୁଧାବନ ପ୍ରାୟ ବିନପିଆସି ବିତୃଷ୍ଣ ବିଭ୍ରାନ୍ତିରେ ବାସ୍ତବତାହୀନ ମରୀଚିକାବରଣରେ ବ୍ୟଗ୍ର ଧାବନ କରି ବିଫଳପ୍ରୟାସ ହୋଇ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ବଦନରେ ବସେ ।

ବିବିକ୍ତଚିତ୍ତରେ ବିଷମ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଭାବେ ନାହିଁ । ବୈବସ୍ୱତମନୁ ବରୁଣଙ୍କ ବିବୃତ ବଳଛନ୍ତି । ବନବେଷ୍ଟିତ ବସୁଧା ବାରିରାଶିରେ ବିଲୋଳିତ ବାରିଜବତ୍ । ବରୁଣାଳୟରେ ବିଣିକସେନ ବାରିନ୍ଧି ବିତାନରେ ବାସୁକି ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବାତୁଳିସହ ବାହୁବେଷ୍ଟନରେ ବିଲମ୍ବିବିଶ୍ରାମବ୍ୟସ୍ତ । ବସ୍ତୁତଃ ବନ, ବାରିଧିରେ ବିକର୍ତ୍ତନ ବିଚ୍ଛୁରିତ ବିଭାବିସମ୍ପାତରେ ବାଷ୍ପ ହୋଇ ବାୟୁସହ ଗମନ କରି, ବିନଦନନାଦ କରି ବଜ୍ରାସନ ଗୌରିଶଙ୍କରରେ ବସେ । ବାୟୁରେ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ହୋଇ କୁଜ୍ଝଟିକା ବରଫଶିଳା ବା ବୃହତ୍ ହିମଗିରିରେ ବିରାଜିତ ହୁଏ । ବରଫ ବେଷ୍ଟନୀରେ ବସି ବିଗଳିତ ହୋଇ ବୃନ୍ଦାବନବିହାରିଣୀ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ବେଶରେ ବଦ୍ରିନାଥ ବିଲୋକନରେ ବିଦ୍ଧବାଟେ ବିବିକ୍ତ କରାଏ ।

ବିଦେଶରେ ବୃହତ୍ "ଆଇସ୍‌ବର୍ଗ" ରୁପେ ବାରଧି ବଷରେ ବହୁ ବିଶାଳ "Bank of Newfoundland" ବନାଇ ବିଶାର ବିନାସର ବସୁଧାଶ୍ରେଷ୍ଠ ବାଣିଜ୍ୟ ବଅଭ କରନ୍ତୁ ।

ବୃଷ୍ଟିରେ ବାରଧାରା ବାରବାହକା ନଦୀରେ ବଙ୍ଗୋପସାଗରାଦରେ ବିଲୀନ । ବିନ୍ଧ୍ୟାଚଳ, ଶବର୍ଦ୍ଧମାନ ଶେନ ବାରଝରରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ବ୍ୟାଧି ବିଲୁପ୍ତ ଦେଉଅଛନ୍ତୁ ।

ବୈଦେହୀ କୁଣ୍ଡ (ସୀତା କୁଣ୍ଡ), ବିରାଟ ହମାନ ମେସ୍‌କୋଟିନ ବଡ଼-ଠାକୁରଙ୍କ ବାଟସ୍ଥ ଅର୍ଦ୍ଧ ଓ ବରକତାର ବିଷମ ଉଷ୍ଣବାର ବରାବର ବହୁ ବିଷମ ବ୍ୟାଧିବ୍ୟସ୍ତଙ୍କୁ ବରାଭୟ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏବଂବିଧରେ ବନ ବନ୍ଧୁ ବେଶରେ ବଳସନ୍ଧ, ବସୁଧା ଓ ବିହାୟସରେ ବିହାର ବିବ୍ରତ । ବନ ବେନବସ୍ତୁ H_2O. ବିନଯୋଗରେ ବିଗ୍ରହବାନ୍ । ବନ୍ଧୁ ପୂର୍ବେ ବକରବିଖ୍ୟାତ ଭୂରଷ୍ଟରେ ବ୍ରିଟିଶ ବିଷପ୍ ବିଶ୍ୱ-ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିଦ୍ୟାଦାନ କରୁଥିଲେ ।

ବହୁରେ ବନୋପୃତ୍ତର ବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି H_2O ବିଖ୍ୟାତ କଲେ । ସେନ୍ତେବେଳେ ବାଦସାହ ବେନ (୬ଷ୍ଠ) ଅବଦୁଲ ହମିଦ ବେହରଣରେ ବିରାଜିତ ଥିଲେ । ବିଜ୍ଞନବିରହିତ ବ୍ୟକ୍ତି ବୁଝିଲେ "H_2" ବାଦ୍‌ସାହା ୬ଷ୍ଠ ହାମିଦ— "O" ବୁଝିଲେ ବେକୁଫ୍. ବେକାର. ବେକାମିକା, ବେକରାମଡଅ ବା ବେଇଲକାଦାର, ବ୍ୟର୍ଥ ବୁଝିଲେ, ଶୀରବର ବାଦସାହା ଅବଦୁଲ ହାମିଦ ବେକୁଫ୍, ବେକାର, ବେକାମିକା ବେକର୍‌ମଡଅ ବେଇଲକାଦାର । ତାଙ୍କୁ ବେକସୁର ବସିବା ଦେଶରୁ ବାହାର କର । ବଡ଼ ବଡ଼ ବିଶ୍ୱରବାଗୀଶ ବିବେଚନା କଲେ ବେଇମାନ, ବେଇଲକାଦାର, ବେନସାଫି, ବେବୁଧିଅ, ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିପ୍ଳବବାଦ ବୁଣୁଛନ୍ତି—ବେକବୁଲ ବସିବା ସ୍ଥାନରୁ ବାହାର କର—ବାଢ଼ିଅ ପୁଲିସଙ୍କୁ ବଢାଅ ବେକରେ ବାଡ଼ି ବସାନ୍ତୁ । ବନର ଏ ବ୍ୟର୍ଥବାଦ । ବନ ବିନା କେହି ବର୍ତ୍ତିବେ ନାହିଁ, ବ୍ୟବସାୟ ବାଣିଜ୍ୟ,

ବର୍ଣବିଲ, ବିଳାସବ୍ୟସନ ବ୍ୟର୍ଥ ହେବ । ବଡ଼ବାନଳ ଜଳବ । ବିଶୁଦ୍ଧ ବନରେ ବିନିର୍ମଳ ବପୁବନ୍ତ ଅସୁବନ୍ତ ହୋଇ ବିଜୟବୈଜୟନ୍ତ ଉଡ଼ାଇବ । ବିଷାକ୍ତ ବନରେ ବିସୂଚିକା, ବସନ୍ତ, ବିଣୀ ଅମାଶୟ, ବିବର୍ଣ୍ଣିକାସ୍ୱ କ୍ରିମି, ବିକୃତ ଗଳଗଣ୍ଡ, ବିକାର-ବାଧା ଆନ୍ତ୍ରିକ ଜ୍ୱର ହୁ'ୀ । ବାୟୁ-ବରୁଣ-ବିଭୁ ଓ ବିଦ୍ୟୁତର ବିନିଯୋଗରେ ବ୍ୟାଧିବାଧା ହୋଇ ମଧ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ବିଧାନରେ ବହୁବିଧ ରୋଗ-ଜୀବାଣୁ ବିନଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତ । ବିବୃଦ୍ଧ ବୋଲେ, ବାୟୁ-ବରୁଣ ବିକର୍ତ୍ତନ ବେକାଇଦାରେ ବାରମାସିଆ ବେଠିଆ ପରି ବେଗାରି କରି ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାୟୁ-ବରୁଣ-ବିଭୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିନିଯୋଗରେ ବିରାଟ ବିକଟ ବ୍ୟାପାର ଘଟାଉଛନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବୈଶ୍ୱ ବିନାଶନରେ ବ୍ରିଟିଶ ବିପଦଧ୍ୱଂସୀ ବ୍ୟୋମଯାନରେ ବିପଦ୍ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ । ବୋଆନିଆ ବାଲ୍‌ଟିକ, ବ୍ରିଟିଶ ଓ ଉତ୍ତର ବାରିଧିରେ ବାରିନିଧି ତଳେ ବିସ୍ଫୋରଣରେ ବାର-ବୈଶ୍ୱ-ବ୍ୟସ୍ତ ବାଲ୍‌ଟିକ ଓ ଉତ୍ତର ବାରିଧି ବିପ୍ଳାବିତ ସ୍ଥଳରେ ବୈଶ୍ୱ-ଭ୍ରାତବିରହିତ ପାଇଁ ବସୁଧା ବିଦାରି ବିବର ବାସର-ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବନ୍ଧୁକ ବୋମା ବିଭ୍ରାଟରେ ବିଷବାଷ୍ପ ବିରୋଧ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବ୍ୟାପାର ଶୁଣୁଛୁ । ବିଭୋ ! ବୈରି ବିନାଶନ ହେଉ—ବିଜୟବୈଜୟନ୍ତ ଉଡ଼ୁ । ବାୟୁ ବରୁଣ ବିଭୁର ବିଶୁଦ୍ଧ ବ୍ୟବହାରରେ ବିଶ୍ୱ ବିଶ୍ରାନ୍ତି, ବିରାମ ଓ ଚିରବିରାଜିତ ଶାନ୍ତି ପାଉ ।

ବାୟୁବରୁଣ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ବିଶେଷଭାବରେ ବିବୁଧମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱରକୁ ଅସୁ । ବିଶେଷ ବେଳ ବଳଗଲଣି, ବିଦାୟ ।

ମକାର ପଞ୍ଚକମ୍

(ମମମାମୁମୈ)

ମହାଦେବ ମହାତ୍ମାନଂ ମହାଧ୍ୟାନପରାୟଣଂ
ମହାପାପହରଂ ଦେବଂ ମକାରାୟ ନମୋନମଃ ।

ମହତୋମହୀୟାନ୍ ମହିମାମୟ ମୁକୁଟମଣ୍ଡିତ ମରୁତ୍‌ମାର୍ଗ-ମହାରଥ ସାମରିକ ମହୀମୁଖର ମାରକ ମେଘମାନ (ବିମାନ) ଚମୂପତି, ମୁଖ୍ୟ ମହାବୀର, ମେଘାସନ ମହୀଧରମୂର୍ଦ୍ଧମସୃଣଧ୍ୱଜମଦମର୍ଦ୍ଦୀ ମିହିରକୁଳମସୃଣ ମହାବାହୁ ମହୀପତି, ମୟୂରଭଞ୍ଜମାନବମଣ୍ଡଳମଙ୍ଗଳମାନସ ମତିମାନ୍ ଫ୍ଲାଇଟ ଲେଫଟ୍‌ନେଣ୍ଟ ମହାରାଜା ଶ୍ରୀମନ୍ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଦେବ ମହାନ୍ ନାଇଟ୍ କମେଣ୍ଡର ଅଫ୍ ଦ ମୋଷ୍ଟ ଏମିନେଣ୍ଟ ଅର୍ଡାର ଅଫ୍ ଦ ଇଣ୍ଡିୟାନ ଏମ୍ପାୟାରଙ୍କ ମଙ୍ଗଳମୟ ମହୀମଣ୍ଡଳ-ମାଲିକତ୍ୱ ମୁଣ୍ଡାଇବା ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସ୍ମାରକରେ ମୋଦମତ୍ତ ସାହିତ୍ୟ-ସମାଜ-ମଣ୍ଡପର ମନସ୍ୱୀ, ମେହନୀ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ମନ୍ଦମନ୍ଦନମୂର୍ତ୍ତି, ମର୍ଦ୍ଦିତତାମ୍ରପଟ୍ଟା-ମନ୍ଦର-ମୁଦ୍ରା-ମୋହର-ମୀମାଂସକ, ମର୍ମୋଦ୍‌ଘାଟକ, ମନୁକାଳତତ୍ତ୍ୱ-ପାରଙ୍ଗମାଚାର୍ଯ୍ୟ-ପରମାନନ୍ଦ ମଙ୍ଗଳା-ଚରଣମନ୍ତ୍ରେ ମୁକ୍ତକଣ୍ଠରେ ମେଘଜ୍ୟୋତିରେ ମେଘମଲ୍ଲାର ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ ମହାନନ୍ଦେ ମହିମାମୟଙ୍କୁ ମହୀପାଳଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ମନାସିଲେ ।

ମାଙ୍ଗଳିକ କର୍ମର ମେହନ୍ତ ମେଲଣି ମୁଦ୍ରାମାନରେ ମୁଣ୍ଡମୋଡ଼ ମୁର୍ଚ୍ଛିଲିକା ମାଗୁଛି । ମୋର ମହଜୁଡ ମନଗଢ଼ା 'କଚଟତପ'ରେ ମନ ନ ମାନିଲେ ସମାଜ ମଣ୍ଡଳ ମୋହନମୋଦକ ମଦ୍ୟ-ମତ୍ସ୍ୟ-ମାଂସ-ମୁଦ୍ରା-ମୈଥୁନ ବା 'ମମମାମୁମୈ'ରେ ମଧ ମଙ୍ଗାଇବେ । ମନୋମିତ ନ ହେଲେ ମଜଲିସରେ ମଜୁରିଲୁ ମହଜୁଡ ।

ମଦ୍ୟ—

ମଦନକଣ୍ଟକ ମାଧ୍ୱିକ, ମୈରେୟ, ମାଳିକା, ମାଧବୀ, ମଧୁ, ମଦନୀ, ମନୋଜ୍ଞ, ମୋଦନୀ, ମଧୂଳିକା, ମହାନନ୍ଦା, ମଦିରା, ମଦିଷ୍ଠା

ମୂର୍ତ୍ତିରେ ମଦାଳସା-ମନମୋହନରେ ମଉଜ ମହୋତ୍ସବରେ ମଦନ-ମନ୍ମଥ-ମାର ମନ୍ଦମିଳନରେ ମହଜୁଡ଼ ।

ମନୁକାଳରୁ ମହାପ୍ରାଚୀର ମହୋଦଧି ମେଦନୀ ମାଡ଼ୁଛି । ମାନ୍ଧ ମଦର ମେଦନୀକୁ ମେରୁରୁ ମେରୁକୁ ମତାଉଛି । ମହାଭାରତରେ ମୁନି ଶୁକ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟ ମୁଧୁଲିକାମିଶ୍ରିତ ମୃତ କଚକୁ ମନ ମଉଜରେ ମରମେ ମରମେ ମିଶାଇ ମୃତସଞ୍ଜୀବନୀ ମନ୍ତ୍ରରେ ମରଣରୁ ମୁକ୍ତକରି ମଙ୍ଗିଲେ—ମହାନନ୍ଦା-ପାନ ମହାପାପ, ମଧ ମଦ୍ୟମଦେୟମପେୟମଗ୍ରାହ୍ୟଂ । ମହାଗ୍ରନ୍ଥ ରାମାୟଣରେ ମନ୍ଦ ରାବଣ ମନ୍ଦିରରେ ମାଧ୍ୱିକ ମଦ ମହକୁଛି । ମହାଭାରତରେ ମୌଷଲୀ ପର୍ବରେ ମାଧବ ମଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ମୃତ୍ପାତ୍ର ମୁଖରେ ମଣ୍ଡ । ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ମହିଷମର୍ଦ୍ଦିନୀ ମହିଷାସୁର ମାରଣରେ ମଦମସ୍ତା ମତ୍ତା ଥିଲେ । ମାଘ (କାବ୍ୟ) ମଧ ମଦ୍ୟ-ମହିମା-ମିଶ୍ରିତ ।

ମିଶରରେ ମଦ ନାମ 'ଜଥାମ' । ମାଜୀ ରୋମ ସମ୍ରାଟ ମହାଯାନ ଜୁଲିୟସ ସିଜର ମଦରେ (ବିୟର) ମହାଯାଣୀ ମର୍ମମନ୍ତ୍ରୀ 'ମିଲ୍ଟାରାମେନ'ଙ୍କୁ ମତାଇ ଥିଲେ । ମହାସୋପାନର (continental shelf) ମହା ମଣ୍ଡନ ମେରୁଭବନ (Meridian) ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଲଣ୍ଡନ, ମହାପ୍ରାଚୀରସ୍ଥ (ଉତ୍ତର ସାଗର) ମାଲଭୂମିର ମହ୍ୟଡଗରବେଙ୍କ, ମେଷ-ମୁଦ୍ରା, ମଥାମଣି ମାନଚେଷ୍ଟାର ମଣ୍ଡିତ ମହାଦ୍ୱୀପସୀ ମହା (ବ୍ରିଟିଶ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ), ମାଲମାଲ ପ୍ରବାଳ ମହାଧର, ମିଲଡୁରା (ଉଦ୍ୟାନ), ମାର୍ଗନ (ଯୂନା ପାହାଡ଼), ମରୁରେ ମରୁ, ମେଲବୋର୍ଣ୍ଣମଣ୍ଡିତ ମାଂସଳ ମେରିନମେଷମୁଖରିତ ମେଦନୀ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ), ମେଦନୀମେଳକ ମିଶରର ସୁଏଜ ମିଳିତ ମୁକ୍ତିକାମୀ ମହାଦେଶ (ଅଫ୍ରିକା), ମହାବତାସ (Hurrican) ମଥିତ ମଣ୍ଟେରିଲ (ଶିଳ୍ପକେନ୍ଦ୍ର), ମେଡ଼ିସିନାଲ ହ୍ୟାଟ, ମେକ୍ସିକୋ-ମିସିସିପି ମିଶୋରୀ Mosquito coast, ମାନାଗୁଆ-ମୁଣ୍ଡିତ ମେଦନୀ (ଅମେରିକା), ମୁମୂର୍ଷୁ ମସ୍କୋମସ୍ତିଷ୍କମାଟି (ରୁଷିଆ), ମାଙ୍କା-ରାଇଲ୍ ମହ୍ୟାସୀ ମହଡାମୁର୍ଦ୍ଧା ଜାପାନର ମୁଣ୍ଡ ମାଡ଼, ମାନସରୋବର, ମେଟ୍ରୁର ବନ୍ଧ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ମତାଇ ମାଲବାରକୋଷ୍ଟରେ ମଦ ମହାସାଗରେ-ମିଶିଛି ।

ମଦ ମହାନନ୍ଦ, ମଧୁରପାନସ, ମିଷ୍ଟଦ୍ରାକ୍ଷ, ମନମୋହନ ସୋମରସ, ମାଧୁକ, ମୂତ୍ରବେଗମାରକ ଖର୍ଜୁର, ମଦକାଣ୍ଡ ତାଲ, ମହାରସ ମୃଦ୍ଭୀ-ପୁଷ୍ପ (ଅଙ୍ଗୁ), ମାଧ୍ୱୀକ, ମୈରେୟ, ମିଷ୍ଟ ଗୌଡ଼ 'ରମ୍', ମୃଦ୍ଭୀଫଲ୍ୟା (କଦଳୀ) ରୂପେ ମନୋଜ୍ଞ ହୋଇଛି । ମୃତସଞ୍ଜୀବନୀ ସୁଧା ସେଥି ମେଷଶୃଙ୍ଗୀ ମରଣ୍ଟଦ ମୃଣ୍ମୟ ମୋଛକା ମସୂର କ୍ଷେପିରେ ମନ୍ଦାଗ୍ନିରେ ମଗ୍ନଯାଏ । Modern ମଦର Material ସମାନ, ମାତ୍ର Method of making ମେଲା ମେଳା ।

ମହାତ୍ମା ପଲ, ମନସ୍ୱୀ ହୋମର ଓ ମାର୍ସାଲ ମଦର ମହୋଲ୍ଲଖିତା ମାନିଛନ୍ତି । ମଧୁର ଦ୍ରାକ୍ଷା Mustରୁ ସ୍ୟାମ୍ପେନାଦ ମଦଗ୍ର ମିଳେ । ମଧୁମୟ ହେମନ୍ତକ ମେଲରେ ମହାପର୍ବରେ ମଧ୍ୟ ମଦର ଚଳନ ମୁସା ମାନିଲେ । ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ଧର୍ମ ମାତ୍ରକେ ମନା । ମାତ୍ର ମଦରେ (ଖାମାରରେ) ମନମଉଜଥି ମଜାଲୁସିଥି ଡେମୁରବେଗ ମନମୋହନୀ ବେଗମ ମେଲରେ ମେଲାପି କ୍ଲେଡ୍ଜଙ୍କ ମାନରକ୍ଷାରେ ମଶଗୁଲ ।

Modern ମଦର ନାମ:—ମହାମହିମ Willium IV, Melrose orange, Martini, Manhatan. Munich Beer, Martells Brandy, Manola, Muskhan, Maraschino, Manzanilla ଆଦ ମନୋଜ୍ଞ ମଧୁର ନାମରେ ମହାଦେବ ମଦନମୋହନ ମଧ୍ୟ ମଉଁକୁ ମେଲ୍ଥିସି ମିଳନ ମନ୍ଦରରେ ମଗ୍ନ ମନାସିବେ ।

ମଧୁଲିକାର ମଧୁର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣରେ ମନୋହର ମନତୋଷରେ ମୋହିନୀମନ୍ଦରେ ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡତେଜୀ ମହାପୁରୁଷ, ମହାମହୋପାଧ୍ୟାୟ, ମହାମୂଢ଼ ମଧ୍ୟ ମଦ ମଣ୍ଡରେ ମହି ଦାଣ୍ଡରେ ମିମିକ୍ଷାରେ ମିମତ୍ସୁ ମଙ୍କମାନ ହୋଇ ମନମହଉମାର ମାଇଗୁଲଥି ମାତରପୁରୁଷବତ୍ ମନ୍ଦନାଦରେ ମୁଖେ ମଣ୍ଡନ୍ତି:—"ମାମାଂସମନ୍ତ୍ରନେମନ୍ଦମାମଦେୟମାତମୈଥୁନେ" ।

ମାନବ ମହାମୂର୍ତ୍ତିରେ ମନମୋହନୀ ମହିଳା ମନ୍ଦିରରେ ମଠରେ ମାଇଁ-ମାମୁ-ମା ମେଳରେ ଧର୍ମାଧର୍ମମତାମତରେ ମାନମହତମାର ମୁଣ୍ଡମାଡ ମଦ୍ୟମାଂସମତ୍ସ୍ୟମୁଦ୍ରାମୈଥୁନରେ ମତ୍ତ । ମଦନମନ୍ଦିରମଞ୍ଜୁଳା ମଞ୍ଜୁକେଶା ମୃଦୁଭାଷିଣୀ ମଞ୍ଜିଷ୍ଠାମାଖି ମଦଗ୍ରମତ୍ତା ମଦନମଞ୍ଜୁସ୍ୱମୂର୍ତ୍ତିରେ ମହାମାନବ ମେଳରେ ମାନମଞ୍ଜୁଷା ମାଡ଼ ମାରଣା ମତ୍କୁଣ (ମହୁଷ) ମିଠା ମଢ଼ୁଅ-କ୍ଷାଙ୍କୁଳ ମୋଡିମାଡ଼ି ମୃତ୍ୟୁଫଳ (କଦଳୀ) ଖାଇ ମୃତ୍ୟୁବୀଜ (ବାଉଁଶ) ମୁଠାଇ ମତ୍କୁଣ (ନଡିଆ) ଓ ମୃତ୍ୟୁସୂତ୍ରଃ ମୁଖରେ ମଡ଼ାଚଣ୍ଡିଆ ସମ ମଶାଣିରେ ମାନମହତାର୍ଥ ମିଳେଇ ମହୁଲ ମଦରେ ମନ ମନାଉଛନ୍ତି । ମଧୁମତ୍ତ ମନମଉଜରେ ମଧୁକଣ୍ଠମିଠା ମୁଖରିତ କରେ । —

ମଧୁରୟା ମଧୁବୋଧିତମାଧବୀମଧୁସମୃଦ୍ଧିସମେଧିତମେଧୟା
ମଧୁକରାଙ୍ଗନୟା ମୁହୁରୁନ୍ମଦଧ୍ୱନିଭୃତା ନିଭୃତାକ୍ଷରମୁଜ୍ଜଗେ ।

ମତ୍କୁଣାର (ସିଦ୍ଧି) ମାତାଲ ସମ ମତ୍କୁଣ (ଉକୁଣି) ମୁଣ୍ଡରେ ମତ୍କୁଣ (ମାଙ୍କୁନା) ମତ୍କୁଣୀ (ଅଜାଗଲସ୍ତନା) ମଣ୍ଡୁକପ୍ଳୁତନ୍ୟାୟ ମୁଣ୍ଡବେମାରରେ Monoplaneରେ ମସ୍ତିମଣ୍ଡଳମନ୍ଥି ମଣ୍ଡୋଦକ ପିଇ ମସ୍ତମାନବ ମୁଣ୍ଡ ମୁଣ୍ଡପାଣି-ମୁଖଜିହ୍ୱା-ମାଂସ ମନ୍ଦ କମ୍ପନରେ ମର୍ମାହତ । ମସ୍ତିଷ୍କର ମତ୍ତତା, ମୀମାଂସାହୀନତା, ସ୍ମୃତିହ୍ରାସ, ସ୍ନାୟୁମଣ୍ଡଳମତ୍ତତା, Mania, ମନ୍ଦାଗ୍ନି, ମତିଚ୍ଛନ୍ନ, ମନ୍ଦନିଦ୍ରା (Insomnia), ମେଲ୍ ପାକସ୍ଥଳୀ, ମୋଟା ଯକୃତ୍, ମୋଟା ଧମନୀ, ମସ୍ତ ମୂତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥି, Myocardial Degeneration, ମାରାତ୍ମକ ମୃତ୍ୟୁତୂର୍ଯ୍ୟ (ରୋଗ) ମହାରୋଗାଦିରେ ମରଣ ହୁଏ ।

ମତ୍ତମାତଙ୍ଗସମ ମହାବଳୀ ମହାମାନବ ମଦଗ୍ରମଣ୍ଡରେ ମୃଣାଳକୃଶ ବା ମେଦମସ୍ତ ହୋଇ ମୋହନକାନ୍ତି ମାରି ମୃତ୍ୟୁଭୃତ୍ୟରେ ମଡ଼ା ହୁଏ । ମାତ୍ର Medicinal ମାତ୍ରାରେ Moderationରେ ମୃତସଞ୍ଜୀବନୀ ମନ୍ତ୍ର ମଡ଼ାମଙ୍କୁରିତ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ହୋଇ ମତ୍ତମାତଙ୍ଗମତ ମୃତ୍ୟୁବୀଜ-ମୃତ୍ୟୁପୁଷ୍ପମୂଳ ମନ୍ତ୍ରେ । ଏହା ମଦମିତାଗ୍ରହର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ Manifestation.

ମତ୍ସ୍ୟ ମାଂସ—

ମତ୍ସ୍ୟ ମାଂସ ମଦର ମାରଫତ୍‌ଦାର୍ । ମୀନ ମୂକ ମତ୍ସ୍ୟ-ତିମି-ତିମିଙ୍ଗିଳଙ୍କୁ ମାଗୁର ମହୁରାଳଙ୍କ ମେଳା ମେଳା । ମତ୍ସ୍ୟଦେଶରେ ମହାମାନବ ମତ୍ସ୍ୟାବତାରରେ ମେଦିନୀ ମୋକ୍ଷ କଲେ । ମାର୍କିନର ମହିଳାସାହିତ୍ୟିକ ମିଲେମେଷ୍ଟର ମାତୃଭୂମି ମେଇନ ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ମାସାଚୁମେଟାସ୍ ମିଷ୍ଟସାର୍ଡିନ (ଛଂଡ଼) ମାଛପାଇଁ ମେଦିନୀରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଛି । ମାଂସ ମଧ ରାମାୟଣ ମହାଭାରତ ସମୟରୁ ମାନସ ମୋହନରେ ମଦର ମହାନ ମିତ୍ର । ମତ୍ସ୍ୟମାଂସକାମୀ ମତ୍ସ୍ୟମାଂସବର୍ଜୀମାନେ ମନେ ମନେ ମାନରେ ମରାମର—ମାଂସ ମନ ମାନ ମେଣ୍ଟୁ ନାହିଁ ।

ମହାକାବ୍ୟ ମତ୍ସ୍ୟମାଂସବର୍ଜୀ ମତ୍ତମାତଙ୍ଗ ମହାରଣ୍ୟ ମୃଗତୁରଙ୍ଗମ ମାରଣା ଗରଲ ମୂଣିପେଠା କାଙ୍ଗାରୁ—ମିଲଜୁରର ମାନ୍ୟାକାବ୍ୟ ପ୍ଲାଟିପସ୍ ମାରଣା ଗରଲ ମହିଷାଦ, ମାଂସାଶୀ ମୃଗେନ୍ଦ୍ର ମାଂସରଙ୍କା ମହାବଳ ଓ ମାଛ-ରଙ୍କା, ମାତ୍ସର୍ଯ୍ୟମଣ୍ଡଳରେ ମାନଦଣ୍ଡରେ ସମାନ ।

ମଠମନ୍ଦିରମଣ୍ଡିତ ମୁକ୍ତିମଣ୍ଡପୀ ଦଶାଶ୍ୱମେଧଘାଟମଣ୍ଡୀ ମତ୍ସ୍ୟକେଶରୀଙ୍କ ମତ୍ସ୍ୟଦେଶୀ ମତ୍ସ୍ୟମାଂସାଶୀ; ମାତ୍ର ମର୍ହଟା, ମରୁବାସୀ ମାରୁଆଡିମାନେ ମତ୍ସ୍ୟ ମାଂସ ନାମେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ । ମାରୁଆଡ଼ି ସମ ମତ୍ସ୍ୟଦେଶୀ ସମଶକ୍ତିମାନ କି ?

ମେଣ୍ଢା ମେଣ୍ଢା ମାଂସ ମାଠିଲେ (ଭକ୍ଷିଲେ) ମନକଷ୍ଟିଆ Rheumatism, gout ଦମାଦମ ବେଦମ ମୃତ୍ୟୁମନ୍ଦିରଗାମୀ ହୃଦ୍‌ରୋଗ ଧମନୀର ମୃତ୍ୟୁଭୃତ୍ୟ, ମୋଟା ମେଟେ ମୂତ୍ରଗ୍ରନ୍ଥିରେ ଏବଂ ମଢ଼ାମାଂସରୁ ଟୋମେନ ପଏଜ୍‌ନଙ୍ଗ୍‌ରେ ମରଣ ହୁଏ । ମସ୍ତ Tape worm, ମାରକ Anthrax ଆଦି ମୁସ୍ତେଜ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ମାରନ୍ତି ।

ମୁଦ୍ରା—

ମୁଦ୍ରାର୍ଥମନର୍ଥ । ମୁଦ୍ରାମାନେ ମୋହର, ତାମ୍ର, ରୌପ୍ୟ-ମୁଦ୍ରା, ନାମାଙ୍କିତ ମୁଦ୍ର ମୁଦ୍ରାଲିପି । ମାତ୍ସ୍ୟାତନ୍ତ୍ରମତେ ମୁଦ୍ରାଭଙ୍ଗୀ । ମହାପ୍ରାଚୀର (ସମୁଦ୍ର) ମନ୍ଦରମନ୍ଥନସମ୍ଭୂତା ମା ମହଶ୍ରୀ ମେଲରେ ରହି ମଧ୍ୟ ମନୋଜ୍ଞର ମୁଦ୍ରାଭାବ ମେଣ୍ଟାଇ ନାହିଁ । ମୁଦ୍ରାରେ ମାନବ ମୁଖିଆ—ମୁଦ୍ରାବିନା ମୁଥାମାଡ଼ ।

ମଜୁରିଆ, ମୁହୁରୁଲି, ମୁହାଲ୍ଲ, ମୁହେଇ, ମୁକ୍ତିଭାବନ୍ତୀମାନଙ୍କର, ମୁକ୍ତିମଣ୍ଡପରେ ମୁକାବିଲା ବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ ମୁକ୍ତିଅଧରେ ମୀମାଂସାରେ ମେହେନାର ମହଗନ୍ଧରେ ମୁଦ୍ରାର ଦରକାର । ମର୍ମନ୍ତୁଦ ମୁଦ୍ରାଭାବେ ମହରଙ୍ଗା ନ ମିଳଲେ ମେଣ୍ଢାମିଙ୍ଗା ମାନ ରଖେ । ଏ ମହାଯୁଦ୍ଧ ମୂଳେ ମଧ୍ୟାନ୍ତ୍ରେ ମୁଦ୍ରା । ମ-ପଞ୍ଚକର ମୁଦ୍ରା—ମଜାର ଚଣକ, ମୁଢ଼ି, ମଠିକା ଚୂଡ଼ା, ମଜେଦାର ଗୋଧୂମ— ମନେହେଲେ ମୁଖଲକ୍ଷ୍ମା ଯାଇ ମୁଖାଲଲ ହୁଏ । ମୁଦ୍ରାପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ମୁଖବ୍ୟଙ୍ଗରେ ମୁଖାଗ୍ନ୍ ମୁଖଲଙ୍ଗଳ ହୁଏ ।

ମୈଥୁନ—

ମୈଥୁନ ମ-ପଞ୍ଚକର ମେଳକ । ମରଦ ମାଇକନା ମେଳରେ ମରଦ ମେକାପ । ମହିଳା ମଧୁର ମିଳନରେ ମରଦ ମାଇଗୁଲିଆ । ମୈଥୁନ ମିଡାଗ୍ରର ଓ ମମତାମାରକ ନମ୍ବୃମରେ ମାନବକୁ ମରଣରୁ ମୁକ୍ତ କରେ । ମାନ୍ଦ ମାୟୃରେ ନମ୍ବୃମ ମାନ୍ଦା ମାଡ଼ିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ମାଡ଼ିଆସେ । ମାୟୃବି ମହାକାଳ ମୈଥୁନରେ ମେହପ୍ରମେହାଦ ମ୍ଲେଚ୍ଛ ମୃତ୍ୟୁହୁତ୍ୟ ଓ ମୁଦ୍ରାବ୍ୟତ୍ୟର ମାଡ଼ ହୁଏ, ମାନମହତ ମରେ । ମୈଥୁନ ମୃତ୍ୟୁହୁତ୍ୟ ମହାମାନବ ମହାଜ୍ଞାନ ମହାଧନୀର ମାନ ମନସୁଖ ମାରେ । ମନ୍ଦ ଯୌନରୋଗସ୍ଥାନ ମହରଙ୍ଗା- ଖିଆ ମହା ସୁଖି ହୁଏ । ମାନବ ! ମାୟୃମୋହମମତା ମାର ମାୟୃମୃଗ ମହାକାଳକୁ ମାନସରୁ ମାର । ମ-ପଞ୍ଚକର ମର୍ମ—ମୋହନମୂରତର ମହା ପୂଜାରେ ମନନ ।

ମହାକ୍ରମକରେ ସମାଜର ମହତ ଯଜ୍ଞ ସମାପନ ପରେ ମହାଯୁଦ୍ଧରେ ମିଳିତ ମିତ୍ରପକ୍ଷର ମହାଯକ୍ଷ ମାନସରେ ମହାଶତ୍ରୁର ମହାପରାଜୟ ମହାଯାତ୍ରା ମହାମେରୁ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କଠାରେ ମନପ୍ରାଣରେ •ମାଗୁଣି ।

ମାଭୈ ମାଭୈ ମାଭୈ !

ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମୁଦ୍ରା ଯନ୍ତ୍ରରେ ମୁଦ୍ରିତ ।